

100 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΝΩΣΗ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

"Καταραμένε Έλληνα.

Όπου να γυρίσω την σκέψη μου, όπου και να... στρέψω την ψυχή μου, μπροστά μου σε βλέπω, σε βρίσκω.

Τέχνη λαχταρώ, Ποίηση, Θέατρο, Αρχιτεκτονική, εσύ μπροστά, πρώτος και αξεπέραστος.

Επιστήμη αναζητώ, Μαθηματικά, Φιλοσοφία, Ιατρική, κορυφαίος και ανυπέρβλητος.

Για Δημοκρατία διψώ, Ισονομία και Ισότητα, εσύ μπροστά μου, ασυναγώνιστος κι ανεπισκίαστος.

Καταραμένε Έλληνα, καταραμένη Γνώση...

Γιατί να σε αγγίξω;

Για να αισθανθώ πόσο μικρός είμαι, ασήμαντος, μηδαμινός;

Γιατί δεν με αφήνεις στην δυστυχία μου και στην ανεμελιά μου;"

Ο Friedrich Schiller, 1759-1805, Γερμανός συγγραφέας και ποιητής

ΜΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Η παιδεία είναι δόξα,
είναι αληθής τιμή,
είναι πλούτος, ευτυχία,
ένδοξος ανταμοιβή.

(ΤΟΥ ΕΠΑΛ. ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟ
ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΕΚΦΕ ΧΑΝΙΩΝ)

Παράδοση δεν είναι το να σου παραδίδουν, ούτε να παραδίνεσαι στο χθες, όπως φρονούν οι ανοήτως φρονούντες και συχνά φαιά φορούντες. Παράδοση είναι να συνεχίζεις.

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΖΩΗ ΣΤΑ ΤΕΛΗ ΤΟΥ 19ου ΑΙΩΝΑ

Η ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΟ 1900

Η ΦΙΛΟΜΑΘΕΙΑ ΤΩΝ ΚΡΗΤΩΝ

ΟΙ ΦΥΣΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

Η ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΤΟ ΧΗΜΕΙΟ ΤΩΝ ΧΑΝΙΩΝ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

ΟΙ ΣΕΛΙΔΕΣ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Η πλήρης έκδοση περιλαμβάνει Cd με βιβλία ΦΕ του 19ου αιώνα

- i) Χημείας Επιτομή, Κ.Μ. ΚΟΥΜΑ (εκδ 1826)
- ii) Στοιχεία της πειραματικής Φυσικής και Μετεωρολογίας, ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΨΥΧΑ (εκδ 1840)
- iii) Στοιχεία Φυσικής πειραματικής, ΑΝΤΩΝΙΟΥ Β. ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ (εκδ 1871)
- iv)) Στοιχεία Χημείας Α.Κ. ΧΡΗΣΤΟΜΑΝΟΥ (εκδ 1883)
- v) Εγχειρίδιο Χημείας Α.Κ. ΧΡΗΣΤΟΜΑΝΟΥ (εκδ 1887)
- vi) Φυσική Ιστορία, Ν. ΓΕΡΜΑΝΟΥ (εκδ 1891)
- vii) Πρακτικά μαθήματα Φυσικής πειραματικής, Κ. ΖΙΩΤΑ (εκδ. 1892)
- viii) Πειραματική φυσική, ΤΙΜ.Α.ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ (εκδ 1892)
- ix) Γεωγραφία της Κρήτης, ΙΩΑΝΝΗΣ Ν. ΛΑΝΔΡΑΚΗΣ (εκδ 1900)
- x) Γεωγραφία της Κρήτης, ΑΡΙΣ. ΚΡΙΑΡΗΣ, (εκδ 1900)

(ΤΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΝΙΣΧΥΟΥΝ ΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ)

Υπεύθυνος για τυχόν λάθη και ανακρίβειες Μπεχτισούδης Δημήτρης ΕΠΑΛ. ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ.

«Ο Σουλτάνος παραιτείται πάντων των εκέκτητο επι της νήσου Κρήτης και εκχωρεί στην εύνοιαν των συμμάχων ηγεμόνων όλα τα δικαιώματα της κυριαρχίας και όλα τα άλλα δικαιώματα που κατείχε σε εκείνο το νησί»

Αυτή ήταν η τυπική δικαίωση του αγώνα και του πόθου των Κρητών για την ένωση. Οι Κρήτες σε όλες τις επαναστάσεις και τους αγώνες τους, ιδιαίτερα στη διάρκεια του 19ου αιώνα, έθεταν το στόχο της ένωσης. Το σύνθημα «Ένωσις ή Θάνατος» αποτυπώνονταν στα λάβαρα των αγώνων. Με αυτό το σύνθημα ήθελαν να δείξουν ότι για τη σκλαβωμένη, εδώ και αιώνες Κρήτη δεν αρκούσε να ελευθερωθεί, αλλά να ενωθεί με την Ελλάδα.

Οι Κρητικοί ξεσηκώθηκαν κατά των Τούρκων κατακτητών, αμέσως μετά το ξέσπασμα της ελληνικής επανάστασης, οδηγούμενοι σε νέους αιματηρούς αγώνες, που δεν έφεραν αποτέλεσμα σε σχέση με τους στόχους που είχαν τεθεί. Κατάφεραν όμως οι επαναστατημένοι Κρήτες να διεθνοποιήσουν το πρόβλημα και να αρχίσει σ' ευρωπαϊκό επίπεδο, να γίνεται η πρώτη συζήτηση για την ένωση.

Ο ατυχής όμως για την Ελλάδα ελληνοτουρκικός πόλεμος του 1897 αναγκάζει τους Κρήτες να αποδεχτούν τη λύση της αυτονομίας που προτείνουν οι Ευρωπαίοι.

Στις 9 Δεκεμβρίου 1898 αποβιβάζεται στο νησί ο ύπατος αρμοστής των Δυνάμεων, πρίγκιπας Γεώργιος, δευτερότοκος υιός του βασιλιά Γεωργίου. Οι Κρήτες τον υποδέχονται με άκρατο ενθουσιασμό και εκλαμβάνουν την παρουσία του στο νησί ως έναν αρραβώνα για την Ένωση. Πολύ γρήγορα όμως οι ελπίδες τους διαψεύδονται. Θα ακολουθήσουν νέοι αγώνες των Κρητών, η συμμετοχή τους στον Α΄ βαλκανικό πόλεμο, ώσπου να φθάσουμε στον Οκτώβριο του 1912 που ο Στέφανος Δραγούμης διορίστηκε Γενικός Διοικητής Κρήτης και οι πόρτες του ελληνικού κοινοβουλίου άνοιξαν για τους Κρήτες βουλευτές. Η τελική πράξη της ένωσης, με βάση το διεθνές δίκαιο, πραγματοποιήθηκε με τη συνθήκη του Λονδίνου.

Αυτή ήταν η ιστορική αναφορά στο άρθρο 4 της συνθήκης του Λονδίνου, που υπεγράφη στις 30 Μαΐου 1913. Η Ένωση έγινε τυπικά την 1η Δεκεμβρίου 1913 και στο φρούριο του Φιρκά υψώθηκε η ελληνική Σημαία, παρουσία του βασιλιά Κωνσταντίνου, του πρωθυπουργού Ελ. Βενιζέλου.

Παρόντες ήταν: ο Πρόεδρος της Ελληνικής Βουλής Ζαβιτσάνος, ο Λουκάς Κανακάρης Ρούφος, Γενικός Διοικητής Κρήτης, ο Επίσκοπος Κυδωνίας και Αποκορώνου Αγαθάγγελος, ο Δήμαρχος Χανίων Μανώλης Μουντάκης, οι γηραιοί αγωνιστές των Κρητικών επαναστάσεων, ο Γενικός Αρχηγός Κυδωνίας Χατζή Μιχάλης Γιάνναρης, και ο Αρχηγός Λάκκων Αναγνώστης Μάντακας, μαζί με πολλούς σπλαρχηγούς και πολλοί αξιωματούχοι του Ελληνικού κράτους.

Ο λιμενάρχης Χανίων Γεώργιος Κουρκούτης έδωσε την ελληνική σημαία στο σχοινί του ιστού και παρέδωσε το σχοινί στο βασιλιά για να την υψώσει. Ήταν η ίδια Ελληνική σημαία που είχε καταβιβασθεί βίαια από τον στόλο των Μεγάλων Δυνάμεων το 1909 και είχε διαφυλαχθεί από τον Γενικό Αρχηγό Κυδωνίας Χατζή Μιχάλη Γιάνναρη. Ο τελευταίος την είχε προσκομίσει, ύστερα από σχετικό έγγραφο των ανακτόρων, την 1η Δεκεμβρίου 1913, για να υψωθεί στον άλλοτε κομμένο ιστό του φρουρίου Φιρκά κατά την επίσημη τελετή της Ένωσης. Ο βασιλιάς, σε ένδειξη σεβασμού και τιμής προς όλους τους αγωνιστές της λευτεριάς της Κρήτης, έδωσε το σχοινί στους αρχηγούς Χατζή Μιχάλη Γιάνναρη και Αναγνώστη Μάντακα και μαζί υψώσαν την Ελληνική σημαία στον ιστό, σύμβολο της Ένωσης της Κρήτης με τη Μητέρα Ελλάδα. (Σημαντηράκη Ζαχαρένια προϊσταμένη Ιστορικού Αρχείου Κρήτης)

Αναμνηστικό γραμματόσημο της Ένωσης που δείχνει το νησάκι της Σούδας, έργο της γνωστής ζωγράφου Φλωρεντίνης Καλούτση (1894-1971)

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

Ανάλογη με την περιπετειώδη πορεία του κρητικού λαού στο διάβα του χρόνου, ήταν και η πορεία της εκπαίδευσης. Οι ιστορικοί χωρίζουν την Τουρκοκρατία στην Κρήτη σε δύο περιόδους, την Πρώιμη (1669-1821) και την Ύστερη (1821-1898). Κατά τη διάρκεια της πρώιμης περιόδου επικρατούσε βαθύ σκοτάδι, σχολεία δεν λειτουργούσαν, οι εγγράμματοι είχαν εκπατριστεί και οι βιβλιοθήκες ιδιωτικές και μοναστηριακές είχαν καταστραφεί. Η αμάθεια συνεχίστηκε και τα πρώτα χρόνια της Ύστερης περιόδου. Η μόρφωση περιοριζόταν στα «κολλυβογράμματα» που κρυφά δίδασκαν οι μοναχοί μέσα από τα ιερά βιβλία της εκκλησίας. Προσπάθειες λειτουργίας σχολείων την περίοδο αυτή διακόπτονται βίαια κάθε φορά που οι Κρήτες ξεσηκώνονταν και οι εκπαιδευτικοί διώκονταν. Φθάνουμε στον Οκτώβριο του 1878 στην «Σύμβαση της Χαλέπας». Η σύμβαση αυτή αποτέλεσε σταθμό στην ανάπτυξη των γραμμάτων και των τεχνών. Σύμφωνα με το άρθρο 15 της σύμβασης επιτεράπη η σύσταση φιλεκπαιδευτικών συλλόγων και η έκδοση πολιτικών εφημερίδων. Δυστυχώς αρκετά από τα προνόμια της σύμβασης καταργήθηκαν, οι Κρήτες επαναστάτησαν και πάλι το 1889, ενώ το «Κρητικό Ζήτημα» κορυφώνεται με την επανάσταση του 1897-1898. Στο τέλος του 1898 κηρύσσεται η αυτονομία του νησιού.

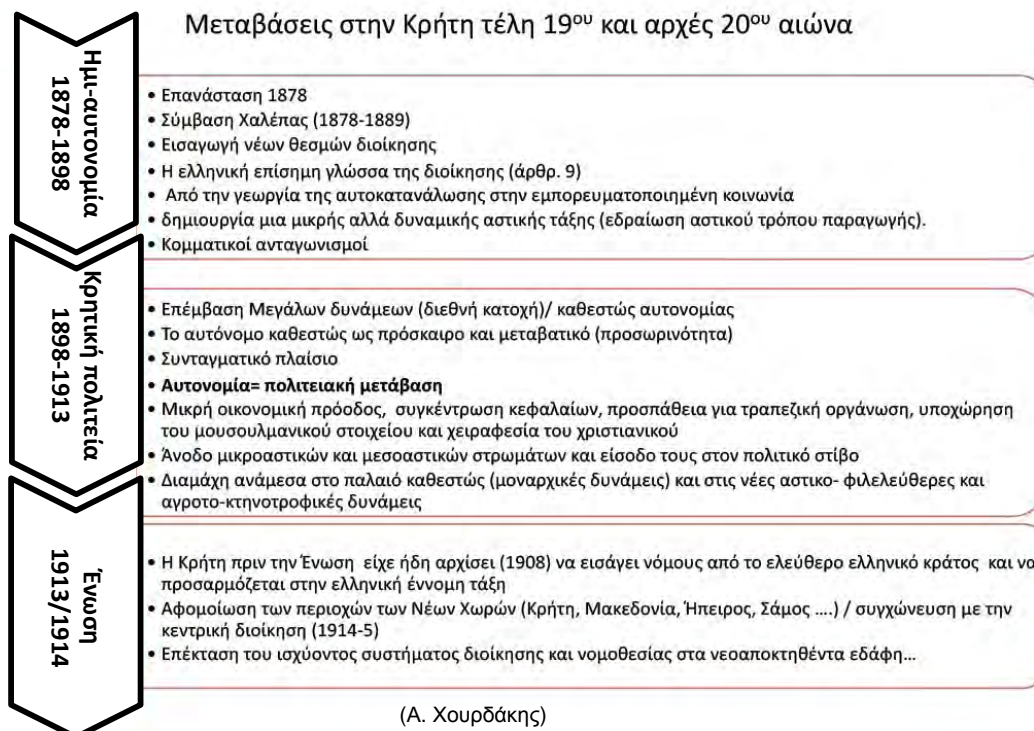
Στις 9 Δεκεμβρίου του 1898 αποβιβάστηκε στη Σούδα ο πρίγκιπας Γεώργιος, δευτερότοκος γιος του βασιλιά της Ελλάδας Γεωργίου, ο οποίος ανέλαβε τη διοίκηση της Κρήτης με απεριόριστα δικαιώματα. Στις 24 Ιανουαρίου 1899 έγιναν οι πρώτες εκλογές, από τις οποίες αναδείχθηκαν 138 χριστιανοί και 50 μουσουλμάνοι πληρεξούσιοι. Το Σύνταγμα, αυστηρά συντηρητικό, που αποτελούνταν από 114 άρθρα δημοσιεύτηκε στην Επίσημο Εφημερίδα της Κρητικής Πολιτείας στις 16 Απριλίου 1899. Στο άρθρο 21 του Κρητικού Συντάγματος ορίζονταν με σαφήνεια: «Η εκπαίδευσις είναι ελεύθερα, αρκεί να ασκείται υπό προσώπων κεκτημένων την υπό του νόμου οριζομένην ικανότητα και χρηστότητα, υπό την επίβλεψιν δε και της αρμοδίας αρχής, όσον αφορά τα χρηστά ήθη, την δημόσιαν τάξιν και το σέβας προς τους νόμους της Πολιτείας». Λίγες μέρες αργότερα σχηματίστηκε η πρώτη κυβέρνηση με την ακόλουθη σύνθεση συμβούλων (υπουργών): Ελευθέριος Βενιζέλος Δικαιοσύνης, Μανούσος Κούνδουρος Εσωτερικών και Συγκοινωνίας, Νικόλαος Γιαμαλάκης Δημοσίας Εκπαίδευσης και Θρησκευμάτων, Κων. Φούμης Οικονομικών και Γεωργίας και Χουσεΐν Γεντισαράκης Δημοσίας Ασφαλείας.

ΙΣΧΥΕΙ Ο ΝΟΜΟΣ 82/1899 (περί Οργανισμού της Δημοσίας Εκπαίδευσης)

Έν Χαλέπας τῆ 30 Σεπτεμβρίου 1899.
ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ν. ΓΙΑΜΑΛΑΚΗΣ
ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ
Κ. ΦΟΥΜΗΣ
Μ. ΚΟΝΔΟΥΡΟΣ
Χ. ΓΕΝΙΤΣΑΡΑΚΗΣ

Μεταβάσεις στην Κρήτη τέλη 19ου και αρχές 20ου αιώνα

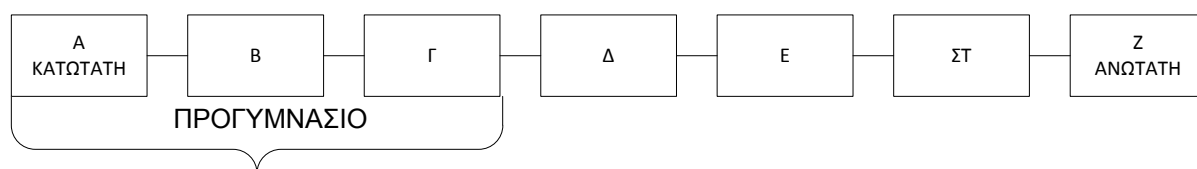
Σύμφωνα με την απογραφή του 1900 ο συνολικός αριθμός της Νήσου ανέρχονταν στους 301.273 κατοίκους από τους οποίους οι 267.192 ήταν χριστιανοί και οι υπόλοιποι 32.281 μουσουλμάνοι, «το πλείστον μέρος Κρήτες»

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΤΟΣ 1899-1900

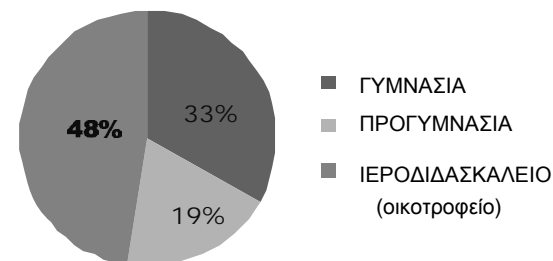
Γυμνάσια	2	Καθηγητές	36
Προγυμνάσια	2	Δημοδιδάσκαλοι	603
Ιεροδιδασκαλείο	1	Δημοδοδασκάλισσες	125
Δημοτ. Σχολεία αρρένων	432		
«-» «-» Θηλέων	70		
Μουσουλ. Δημοτ. αρρένων	16		
Μουσουλ. Δημοτ. θηλέων	5		
Μαθητές Γυμνασίων-προγυμνασίων-Ιεροδιδασκαλίου	821		
Μαθητές Δημοτικών αρρενες	25.511		
Μαθητές Δημοτικών θήλειες	10.333		

	ΑΡΙΘΜ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΩΝ	ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΕΣ Δ/ΝΤΕΣ	ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ	ΔΑΣΚΑΛΟΙ ΤΕΧΝ. ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	ΒΟΗΘΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	ΜΑΘΗΤΕΣ	ΜΑΘΗΤΡΙΕΣ	ΕΞΟΔΑ
ΓΥΜΝΑΣΙΑ	2	2	20	2	24	4	507	0	51,803
ΠΡΟΓΥΜΝΑΣΙΑ	2	2	4		6	2	223	0	13,213
ΙΕΡΟΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟ	1	1	4	1	6	6	91	0	13,257
	5	5	28	3	36	12	821	0	78,273

ΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ (είναι επτατάξιο) Ιδρύονται δύο πλήρη γυμνάσια το ένα στο Ηράκλειο και το δεύτερο στα Χανιά. Προγυμνάσια επίσης δύο, το ένα στο Ρέθυμνο και το άλλο στη Νεάπολη.

ΚΟΣΤΟΣ ΜΑΘΗΤΗ ΣΕ ΚΑΘΕ ΤΥΠΟ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Τα μαθήματα:

α) Επιστημονικά

Θρησκευτικά
Αρχαία και νέα Ελληνική γλώσσα
Λατινική γλώσσα
Γαλλική γλώσσα
Παγκόσμιος Ιστορία
Μαθηματικά και Κοσμογραφία
Γεωγραφία
Φυσική Ιστορία
Φυσική
Χημεία
Ψυχολογία και Λογική
Καθήκοντα και δικαιώματα του Συνταγματικού πολίτη

β) Τεχνικά

Ιχνογραφία
Καλλιγραφία
Γυμναστική
Ωδική

Το προσωπικό:

A) Γυμνάσιο

Γυμνασιάρχης (1)
Φιλολόγοι (4) «Ελληνιστές»
Μαθηματικός (1)
Φυσικός (1)
Θεολόγος (1)
Γυμναστής (1)
Τεχνικά μαθήματα (1 ή 2)

B) Προγυμνάσιο

Διευθυντής (1)
Φιλολόγοι (2)
Ή εναλλακτικά 1 φιλόλογος και 1 μαθηματικός ή φυσικός ή προλήτης της θεολογίας.

Ο Γυμνασιάρχης και ο διευθυντής του προγυμνασίου είναι υποχρεωτικά φιλόλογοι.

Κάθε καθηγητής έχει υποχρεωτικό ωράριο 24 ωρών την εβδομάδα, ο δ/ντής προγυμνασίου 18-20 και ο Γυμνασιάρχης 12-15.

Οι φυσικοί διδάσκουν (εκτός των μαθημάτων τους) τη γεωγραφία και τα μαθηματικά της 1ης τάξης.

Οι διορισμοί των εκπαιδευτικών:

Όποιος επιθυμούσε να διορισθεί καθηγητής στο Γυμνάσιο έπρεπε να υποβάλλει αναφορά στο Σύμβουλο εκπαίδευσης επισυνάπτοντας αντίγραφο του πτυχίου του και έγγραφα πιθανής προϋπηρεσίας του.

Αμοιβές προσωπικού:

Οι καθηγητές των προγυμνασίων 200 δρχ το μήνα. Οι φιλόλογοι, μαθηματικοί, φυσικοί των Γυμνασίων 250 δρχ το μήνα, ο καθηγητής των Γαλλικών και των Θρησκευτικών 200δρχ, ο Γυμνασιάρχης 320δρχ και ο δ/ντής του προγυμνασίου επίδομα 20 δρχ το μήνα. Ο Γυμναστής και οι εκπαιδευτικοί των τεχνικών μαθημάτων 100δρχ το μήνα.

Οι καθηγητές και οι δάσκαλοι με το διορισμό τους μονιμοποιούνται. Τα παιδιά τους απαλλάσσονται από όλα τα εκπαιδευτικά τέλη. Σε περίπτωση θανάτου πληρώνεται ένας ακόμη μισθός στις χήρες και τα ορφανά.

ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΜΑΘΗΤΩΝ

1. Οι μαθητές οφείλουν να προσέρχονται στο σχολείο ακριβώς την ορισμένη ώρα (το πολύ 10 λεπτά πριν την έναρξη του μαθήματος). Να προσέρχονται καθαροί τόσο στο σώμα όσο και στα ρούχα τους και έχοντας τα απαραίτητα για το μάθημά τους.

2. Οι μαθητές πηγαίνοντας στην αίθουσα τους, καταλαμβάνουν ορισμένες θέσεις και ετοιμάζουν για το μάθημα που θα ακολουθήσει τα απαραίτητα βιβλία και τετράδια.

3. Ο μαθητής δεν επιτρέπεται να εξέλθει από την αίθουσα της παράδοσης χωρίς την άδεια του δασκάλου. Από τη στιγμή που αρχίζει το μάθημα δίδεται άδεια μόνο σε περίπτωση ανάγκης και ποτέ σε δύο συγχρόνως μαθητές.

4. Πριν την έναρξη των μαθημάτων και μετά το τέλος γίνεται προσευχή, είτε σε κάθε τάξη είτε με το σύνολο των μαθητών. Η προσευχή πρέπει να είναι σύντομη και κατανοητή από τους μαθητές. Απαγγέλλεται με δυνατή και καθαρή φωνή, κάθε φορά από άλλο μαθητή.

5. Μαθητής αργοπορημένος που έρχεται ενώ γίνεται η προσευχή, δεν μπαίνει στην αίθουσα αλλά περιμένει στην πόρτα. Δικαιολογεί την αργοπορία του και παίρνει τη θέση του με την άδεια του δασκάλου. Ο μαθητής που προσέρχεται μετά την έναρξη του μαθήματος, αναφέρει τις αιτίες της αργοπορίας στο δάσκαλο και αν αυτές κριθούν επαρκείς κάθεται στη θέση του και σβήνεται η απουσία του. Σε διαφορετική περίπτωση επιβάλλεται η ανάλογος ποινή που προβλέπει το διάταγμα περί ποινών.

6. Κατά τη διάρκεια του μαθήματος οι μαθητές κάθονται σωπηλοί, ήσυχοι, κοιτώντας μπροστά τους και έχοντας τα χέρια τους πάνω στο θρανίο. Το να παρενοχλούν ή να εμποδίζουν τη διδασκαλία απαγορεύεται αυστηρώς. Κανείς μαθητής δεν επιτρέπεται να ομιλεί παρά μόνο αν τον ερωτήσει ο δάσκαλος. Αν κάποιος επιθυμεί να ρωτήσει ή να πει κάτι, δηλώνει την επιθυμία του σηκώνοντας το χέρι του, χωρίς να σηκωθεί από τη θέση του, στηρίζοντας τον αγκώνα του δεξιού του χεριού προβάλλοντας τον δείκτη.

7. Τον δάσκαλο ή οποιοδήποτε ξένο που εισέρχεται στην αίθουσα οι μαθητές χαιρετούν με το να σηκώνονται όρθιοι. Κάθονται μόνο αν ο δάσκαλος ή ο ξένος καταλάβει τη θέση του. Αν στο δρόμο συναντήσουν τους δασκάλους, τις αρχές της πολιτείας και τους κληρικούς χαιρετούν βγάζοντας το καπέλο τους.

8. Κατά την ώρα του μαθήματος προσέχουν το δάσκαλο ή είναι αφοσιωμένοι στις γραπτές εργασίες τους. Όταν απαντούν σε ερωτήσεις του δασκάλου σηκώνονται από τη θέση τους. Οι απαντήσεις δίνονται καθαρά και δυνατά, ώστε να ακούγονται σε όλη την τάξη.

9. Το να ψιθυρίζονται οι απαντήσεις στον μαθητή που εξετάζεται ή να ανοίγονται βιβλία και γενικότερα η αντιγραφική τιμωρείται αυστηρά.

10. Κάθε μαθητής οφείλει να έρχεται στο σχολείο διαβασμένος σε κάθε μάθημα και έχοντας καθαρά τα βιβλία του και τα τετράδιά του. Η αντιγραφική των εργασιών που δίνονται στο σπίτι απαγορεύεται αυστηρά.

11. Ο μαθητής στο σχολείο φέρνει μόνο ότι είναι αναγκαίο για το μάθημα. Παιχνίδια, εικόνες κ.λπ. απαγορεύονται. Όποιος συλλαμβάνεται για πρώτη φορά να φέρει τέτοια, του γίνεται παρατήρηση από το δάσκαλο. Αν το επαναλάβει, ο δάσκαλος τα εξαφανίζει σαν επιβλαβή μηδενικής αξίας. Αν είναι πράγματα πολύτιμα τα επιστρέφει μετά από κάποιο χρόνο στο μαθητή ή στους γονείς του, με την υπόσχεση ότι δεν θα επαναληφθεί.

12. Απαγορεύεται αυστηρά να ρυπαίνεις το σχολείο και να καταστρέφεις τραπέζια, θρανία και διδακτικά όργανα. Κάθε βλάβη επιδιορθώνεται με δαπάνη του μαθητή. Σε περίπτωση που δεν ανακαλύπτεται ο ένοχος υποχρεούται όλη η τάξη να αποκαταστήσει τη ζημιά.

13. Κάθε μαθητής είναι υπεύθυνος για την καλή κατάσταση και την καθαριότητα της θέσης του.

14. Οι μαθητές οφείλουν να φοιτούν τακτικά στο σχολείο και να παρακολουθούν όλα τα διδασκόμενα μαθήματα. Απαλλάσσονται από την γυμναστική μόνο εκείνοι που έχουν πιστοποιητικό γιατρού και από τα θρησκευτικά οι ετερόδοξοι και ετερόθρησκοι. Οι γονείς ή ο κηδεμόνας οφείλουν να ειδοποιούν το σχολείο για την απουσία λόγω ασθένειας του μαθητή και να αποστέλλουν το σχετικό πιστοποιητικό γιατρού. Για κάθε απρόβλεπτη απουσία απαιτείται έγγραφη δικαιολογία του πατέρα ή του κηδεμόνα.

15. Μαθητής που απουσιάζει χωρίς λόγο υπόκειται σε ποινή που ορίζει το άρθρο 24 του νόμου 485.

16. Η απομάκρυνση από το σχολείο την ώρα του διαλείμματος χωρίς την άδεια του δασκάλου που επιβλέπει, απαγορεύεται.

17. Οι μαθητές φέρονται μεταξύ τους με ευγένεια και αδελφικότητα. Η αυτοδικία, η βλασφημία και κάθε προσβλητικό τιμωρείται.

18. Προς το δάσκαλο φέρονται με ευγένεια, σεμνότητα, λέγοντας πάντα την αλήθεια.

19. Στους μεγαλύτερους οι μαθητές φέρονται με ευπρέπεια και κόσμια. Αν ερωτηθούν για κάτι που γνωρίζουν πρόθυμα απαντούν.

20. Μετά τη δύση του ηλίου δεν επιτρέπεται οι μαθητές να περιφέρονται στους δρόμους εκτός και αν πηγαίνουν για εργασία ή συνοδεύονται από τους γονείς τους.

21. Καφενεμία και άλλα κέντρα αυτού του είδους δεν επιτρέπεται να επισκέπτονται οι μαθητές, εκτός και αν συνοδεύουν τις οικογένειές τους.

Η παιδαγωγική προετοιμασία των δασκάλων προκειμένου να «μονιμοποιηθούν» το 1900

(100 χρόνια τα ίδια βάσανα, παρόμοιες οι περιπέτειες των ταλαίπωρων εκπαιδευτικών!)

Κριτική στην παλαιά παιδαγωγική

- Η μετάδοση των γνώσεων γίνεται μηχανικά. Οι μαθητές αποστηθίζουν τις γνώσεις, γεγονός ολέθριο. Ο Μονταίγνιος (Γάλλος παιδαγωγός) είπε ότι «η αποστηθισμένη δεν είναι γνώση».
- Διδάσκουμε από το γενικό στο μερικό, ενώ θα έπρεπε να γίνεται το αντίθετο.
- Δεν φροντίζουμε να εκπαιδεύουμε τους μαθητές στην παρατήρηση, δηλ. δεν χρησιμοποιείται η εποπτική διδασκαλία.
- Δε φροντίζουμε κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας να δημιουργείται το ενδιαφέρον και η ευχαρίστηση των μαθητών.
- Η διδασκαλία είναι ανεξάρτητη από τις αντιλήψεις των μαθητών και δεν παρατηρείται καμία αυτενέργεια.

ΣΥΝΟΨΙΣ

ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ

ΔΙΔΑΧΘΕΙΣΗΣ ΕΝ ΧΑΝΙΟΙΣ ΚΑΙ ΗΡΑΚΛΕΙΩ: ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΚΡΗΤΑΣ ΔΗΜΟΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥΣ

ΥΠΟ

Π. Π. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

π. γενικού επιθεωρητοῦ τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδευ-
σεως ἐν Ἑλλάδι καὶ διευθυντοῦ τοῦ
ἐν Ἀθήναις Διδασκαλείου.

ΕΝ ΧΑΝΙΟΙΣ
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΚΡΗΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ
1900

Οι παιδαγωγικές αρχές που προτείνονται

- Από την πρώτη διδασκαλία στους μαθητές πρέπει να δείχνονται «πράγματα», η διδασκαλία να είναι εποπτική, συγκεκριμένη.
- Οι γνώσεις δεν πρέπει να προσφέρονται από την αρχή με ακρίβεια και λεπτομέρεια.
- Η διδασκαλία πρέπει να γίνεται έτσι, ώστε οι μαθητές να βρίσκουν μόνοι τους τις ιδιότητες των «πραγμάτων». Ο δάσκαλος να τους προτρέπει στην προσεκτική παρατήρηση και να επανρθώνει τυχόν σφάλματα. Με άλλα λόγια κατά την διδασκαλία να επικρατεί αυτενέργεια.
- Σε κάθε μάθημα πρώτα πρέπει να διδάσκεται η εμπειρία και μετέπειτα η θεωρία.
- Οι μαθητές πρέπει να μαθαίνουν με ενδιαφέρον. Αυτό αποτελεί κριτήριο μιας κανονικής διδασκαλίας.

Οι τιμωρίες των μαθητών

Πρώτος και απαραίτητος όρος της ανατροφής είναι ο μαθητής να υπακούει στο δάσκαλο. Τρία πράγματα συντελούν σ' αυτό: Ο σεβασμός προς το δάσκαλο, η αγάπη προς αυτόν και ο φόβος της τιμωρίας. Με το τελευταίο δεν εννοούμε την μαστίγωση, αλλά κάθε μέσο που μπορεί να λυπηθεί τον μαθητή και να τον οδηγήσει στη μετάνοια για το σφάλμα που διέπραξε.

Σκοπός κάθε τιμωρίας είναι η διόρθωση του μαθητή. Γι' αυτό απαγορεύεται κάθε τιμωρία που βλάπτει την υγεία του μαθητή, όπως το γονάτισμα, η νηστεία, η φυλάκιση σε υγρό και σκοτεινό δωμάτιο, όπως και κάθε τιμωρία που εξευτελίζει το μαθητή όπως το μουτζούρωμα, οι ύβρεις. Επίσης απαγορεύονται τιμωρίες που σκληρύνουν την ψυχή του, όπως τα ραπίσματα, τα χαστούκια και οι μαστιγώσεις.

Ο δάσκαλος δεν διδάσκει μόνο αλλά πρέπει να κάνει ερωτήσεις

Η πρώτη ερώτηση ονομάζεται παρατηρητική, η δεύτερη επαναληπτική και η τρίτη ευρετική. Η παρατηρητική χρησιμεύει να συγκεντρώνει την προσοχή του μαθητή στο αντικείμενο που πρέπει να δει με προσοχή για να μάθει. Η επαναληπτική που απευθύνεται στη μνήμη, του ζητά να ανακαλέσει στο μυαλό του τις γνώσεις που έχει και σχετίζονται με το αντικείμενο της παρατήρησης. Η ευρετική ερώτηση παροτρύνει τον μαθητή να ανακαλύψει νέες αλήθειες, χρησιμοποιώντας τις προηγούμενες γνώσεις του, μόνος του. Αυτή η εργασία είναι η πλέον δυσκολότερη.

Διδακτικοί στόχοι κατά μάθημα (ορισμένα μαθήματα)

Κύριος σκοπός του μαθήματος της φυσικής είναι να μορφώσει τους μαθητές, ώστε να παρατηρούν τα φυσικά φαινόμενα και να αναζητούν το λόγο εμφάνισής τους και την ερμηνεία τους. Εδώ δεν πρόκειται απλώς για γνώσεις, αλλά για κάτι σπουδαιότερο. Ο μαθητής πρέπει να διδαχθεί να ερευνά, να θέτει ερωτήματα στον εαυτόν του γύρω απ' αυτά που συμβαίνουν στον κόσμο. Αυτό είναι πολύ σπουδαίο, γιατί οι γνώσεις μπορούν να λησμονούνται, η κανότητα όμως να ερωτά τη φύση και να μαθαίνει απ' αυτή είναι πολύτιμο εφόδιο της ζωής του. Για να επιτευχθεί ο στόχος αυτός δεν αρκεί η απλή μετάδοση της γνώσης, αλλά διαρκής παρατήρηση και αποδεικτικά πειράματα.

Προσέξτε τη συμφωνία παιδαγωγικής θεωρίας και σχολικού βιβλίου φυσικής με ένα παράδειγμα (ίσως είναι ακραίο αλλά είναι ενδεικτικό)!

ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΑΙ ΤΙΝΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ

ΠΕΡΙ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΚΑΙ ΑΔΡΑΝΕΙΑΣ.

VII. ΑΔΡΑΝΕΙΑ. — Πᾶν σῶμα ἐνδρισκόμενον ἐν ἡρεμίᾳ δὲν δύναται
να τεθῆ ἀφ' ἑαυτοῦ εἰς κίνησιν.

Πᾶν σῶμα ἐνδρισκόμενον ἐν κινήσει δὲν δύναται να μεταβάλῃ τῆρ
τῆρ κινήσειόρ του κατὰστασιν.

Αἱ δύο αὐταὶ προτάσεις, ἄρ ἐξήγαγον ἐκ τῆρ μετ' ἐπιστασίας παρα-
τηρήσειωρ ὄλων τῶν περὶ ἡμῶν παραγομένων κινήσειων, ἀποτελοῦσι τὰς ...

Μεταξύ άλλων παραδειγμάτων αναφέρεται και το παρακάτω:

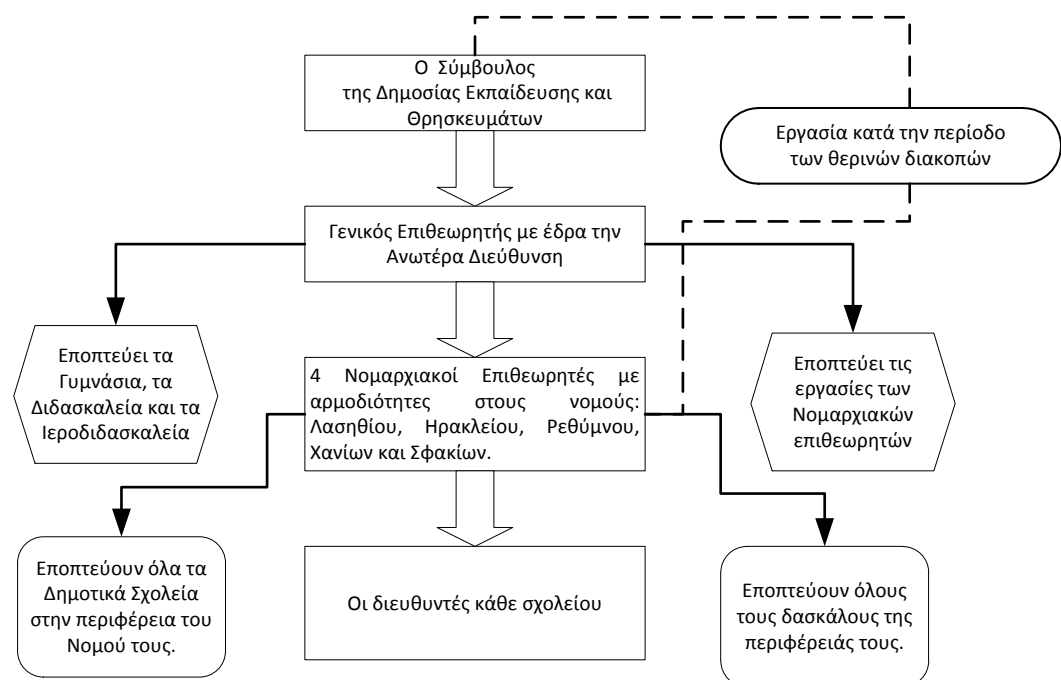
Ἐπὶ τῆρ ἀδρανείαρ τῆρ ὕληρ, τοσοῦτον φανερῶρ καὶ διὰ πειραμάτων
καὶ διὰ τῶν συνεχῶν παρατηρήσειων τῶν ἐπὶ γῆρ καὶ ἐν τῷ διαστή-
ματι κινουμένων σωμάτων κατὰστάσει, δυνάμεθα να στηρίζωμεν τῆν
ἀπόδειξιν τῆρ ἐν ἡμῖν ὑπάρξειωρ ψυχῆρ. Διότι, ἐπειδὴ ἡ ὕλη εἶναι
ἀδρανὴρ, καὶ τὸ σῶμα ἡμῶν κινῆται ὅπωρ θέλωμεν καὶ ὅποτῶρ θέλω-
μεν, ἡ παραγομένη κίνησιρ, δὲν δύναται να ἦναι ἀποτέλεσμα τῆρ ὕληρ
τοῦ σώματορ. Ἄρα ὑπάρχει ἐν ἡμῖν τι διάφορον τῆρ ὕληρ, ὅπωρ κινεῖ
αὐτὸ διὰ τῶν ὀργάνων αὐτοῦ καὶ τὸ ὅποισον ὀνομάζεται ψυχή. Φρονῶ
ὅτι κατὰληπτοτέρῶρ καὶ πασιφανεστέρῶρ ἀπόδειξιρ τῆρ ἐν ἡμῖν ὑπάρξειωρ
ψυχῆρ δὲν ὑπάρχει ἄλλη.

(Η ύπαρξη της ψυχής σα συνέπεια της αρχής της αδράνειας !!!)

Για το μάθημα της Γεωγραφίας στους στόχους γράφονται: Σήμερα με την ανάπτυξη των μέσων συγκοινωνίας, με τα ατμόπλοια, τον σιδηρόδρομο και με τον τηλεγράφο όλη η οικουμένη είναι προσιτή στον καθένα. Γι' αυτό το λόγο βλέπουμε ανθρώπους και προϊόντα μακρινών χωρών να έρχονται σ' εμάς και το αντίστροφο. Είναι ανάγκη να γνωρίζουμε τις χώρες και τους λαούς που άμεσα ή έμμεσα θα έλθουμε σε συναλλαγή. Αλλά εκτός από λόγους συμφέροντος υπάρχει και ο λόγος της ηθικής και διανοητικής ανάπτυξης που η σωστή διδασκαλία της γεωγραφίας παρέχει. Η γεωγραφία κατορθώνει να μας γνωρίσει ξένες χώρες και προ παντός να γνωρίσουμε τον πολιτισμό τους και να μπορέσουμε να τους μιμηθούμε...Πρέπει εκτενώς να διδαχθεί η Κρήτη, η Ελλάδα, η Ήπειρος, η Μακεδονία, η Θράκη, η μικρά Ασία, η Αίγυπτος, η Ευρώπη και με συντομία οι άλλες χώρες.

(η μίμηση πολιτισμών παιδαγωγικός στόχος!!!)

Το σύστημα διοίκησης της εκπαίδευσης

Από τον επίσκοπο ... στον επιθεωρητή!

(Α. Χουρδάκης)

ΑΝΩΤΕΡΑ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Πρὸρ ἀπάσασ τὰρ ὑφίσταμέναρ Ἀρχὰρ τῆρ Παιδείαρ

Φίλοι Συλλειτουργοὶ τῆρ Παιδείαρ.

- Ανακοινώνεται ο διορισμός του με τα καθήκοντα του Γενικού Επιθεωρητοῦ Παιδείας και προχωρεί σε ορισμένες συστάσεις και παρατηρήσεις.
- Αναφέρεται σαν αυταπόδεικτη αλήθεια ότι το εκπαιδευτικό σύστημα «χωλαίνει» και πρέπει επειγόντως να μεταρρυθμιστεί.
- Μία από τις κύριες αιτίες θεωρείται η «ατελής προπαρασκευή ή προπαιδεύσιρ οὐκ ολίγων διδασκάλων και η απαρχαιωμένη και μηχανική διδακτική μέθοδορ» που χρησιμοποιούν. Πολλοί διδάσκαλοι αισθάνονται απογοητευμένοι και αδικημένοι οικονομικά και ηθικά και «αφιλοτίμωρ» αποφεύγουν κάθε προοδευτικό νεωτερισμό και ανανέωση των γνώσεων τους. Προκατειλημμένοι θεωρούν ότι τα πάντα παρέμειναν στάσιμα από την ώρα που τελείωσαν το σχολείο.
- Μερικοί από τους δασκάλους λειτουργώντας ασυνείδητα «καταβιβάζουσιν εαυτοῦσ ἀπὸ διδασκάλων εἰρ ἀπλοῦσ παιδοκόμορ, ὁμοίουσ τοῖρ ἀρχαίοῖρ δούλοῖρ παιδαγωγόῖρ». Με τη στάση τους αυτή εμπνέουν αδιαφορία
- Άλλοι πιστεύουν ότι τα σχολεία ιδρύθηκαν υπερ των διδασκάλων ώστε με πρόσημα τη διδασκαλία να έχουν ένα εισόδημα οι οικογένειες πραγματικών ή φανταστικών αγωνιστών.... Αν ο διορισμός ενός δασκάλου λόγω πενίας νομίζετε ότι αποτελεί φιλανθρωπία, αυτή η παρανόηση αποτελεί συγχρόνως αφιλανθρωπία και αστοργία για τη νεότητα και την κοινωνία. Επιβουλεύεται την ίδια την Πολιτεία.
- Αποδοκιμάζεται και τιμωρείται η αδικία απέναντι στους μαθητές, αλλά και η υπερβολική εύνοια που εκδηλώνεται αρκετές φορές. Το να προάγονται αδιάκριτα ὄλο οι μαθητές για να φανεί αρεστόρ ο δάσκαλορ εἶναι μεγάλο σφάλμα. Η συμπεριφορά, η διδασκαλία και η βαθμολογία πρέπει να προσφέρονται με ισότητα, απροσωληψία, δικαιοσύνη και αξιοπρέπεια.

(ελεύθερη απόδοση)

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΧΑΝΙΑ 24 – 29 ΙΟΥΛΗ 1900

ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

1. **Νικόλαος Γιαμαλάκης** Σύμβουλος Δημόσιας Εκπαίδευσης και Θρησκευμάτων και πρόεδρος του συνεδρίου.
2. **Γεώργιος Πλουμίδης** Εφέτης.
3. **Γεώργιος Σ. Παπαδάκης** Ιατρός.
4. **Ιωάννης Περδικάρης** Γενικός Επιθεωρητής της Δημόσιας Εκπαίδευσης και εισηγητής του συνεδρίου.
5. **Κ. Χρ. Χελιουδάκης** Νομαρχιακός Επιθεωρητής των δημοτικών σχολείων Χανίων και Σφακιών.
6. **Γεώργιος Στεφανάκης** Νομαρχιακός Επιθεωρητής Ρεθύμνης.
7. **Εμμ. Γ. Παντελάκης** Νομαρχιακός Επιθεωρητής Ηρακλείου.
8. **Νικόλαος Ε. Γραμματικάκης** Νομαρχιακός Επιθεωρητής Λασηθίου.
9. **Ανδρέας Βουρδουμπάκης** Δ/ντής Γυμνασίου Χανίων.
10. **Χρήστος Ανδρούτσος** Γυμνασιάρχης Ηρακλείου.
11. **Χρ. Τσεπετάκης Αρχιμανδρίτης** Ιεροδιδασκαλείου Αγ. Τριάδας.
12. **Δημήτριος Νικητάκης** Δ/ντης του Προγυμνασίου Νεαπόλεως.
13. **Π. Φωτεινός** Καθηγητής Προγυμνασίου Ρεθύμνης.
14. **Ελένη Δρανδράκη** δ/ντρια Ανωτέρου Παρθεναγωγείου Χανίων.
15. **Ανδρέας Ζ. Κοκκινάκης** δ/ντης του Α' Χριστ. Δημοτικού Σχολείου Ηρακλείου.

ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΑ ΔΙΑΛΕΙΜΜΑΤΑ ΝΑ ΕΠΙΤΗΡΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ Ή ΑΠΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΣ;

Οι καθηγητές του Ηρακλείου είχαν την άποψη ότι δεν θα έπρεπε να υποχρεώνονται να επιβλέπουν τους μαθητές στα διαλείμματα επικαλούμενοι φόρτο εργασίας και θεωρώντας ότι οι επιμελητές θα είχαν καλύτερα αποτελέσματα. Ο γεν. Επιθεωρητής κ. Περδικάρης διαφωνεί και υποστηρίζει ότι η παρουσία των καθηγητών στα διαλείμματα αναγκάζει τους μαθητές να φέρονται κοσμιώτερα και ταυτόχρονα ενισχύεται ο σύνδεσμος αγάπης μεταξύ καθηγητών - μαθητών και μια μεγαλύτερη οικειότητα στα πλαίσια του αμοιβαίου σεβασμού. Το συνέδριο αποφάσισε η επίβλεψη των μαθητών στα διαλείμματα να γίνεται από τους καθηγητές, όσο αφορά τους παιδονόμους ή επιμελητές η συζήτηση και οι αποφάσεις αναβλήθηκαν.

Η ΔΙΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΝΑ ΕΠΗΡΕΑΖΕΙ ΤΟΝ ΤΕΛΙΚΟ ΒΑΘΜΟ;

Ο σύλλογος Ηρακλείου πιστεύει ότι πρέπει να δίνεται αριθμητικός βαθμός διαγωγής στους μαθητές, ώστε συνδυαζόμενος με τους βαθμούς των μαθημάτων να επηρεάζει το αποτέλεσμα του τελικού βαθμού. Ο κ. Περδικάρης διαφωνεί και θεωρεί ότι μια τέτοια διαδικασία είναι επικίνδυνο όπλο στα χέρια των καθηγητών. Είναι άδικο, επιχειρηματολογεί, μαθητής ευφυής και προσοδευτικός να καθυστερήσει στις σπουδές του για κάποια παιδική ζωηρότητα που θα κριθεί περισσότερο αυστηρά από κάποιον καθηγητή. Ο γυμνασιάρχης κ. Ανδρούτσος διαφωνεί και υποστηρίζει ότι η βαθμολογία της διαγωγής δεν γίνεται από ένα καθηγητή, αλλά από το σύνολο των διδασκόντων της τάξης και του γυμνασιάρχου. Άλλωστε ο συνυπολογισμός της διαγωγής συμβάλλει στον παιδαγωγικό σκοπό του γυμνασίου που έχει σχέση με την κοσμιότητα και την ευταξία. Ο επιθεωρητής Λασιθίου υποστηρίζει ότι η αγωγή των μαθητών των γυμνασίων οφείλει να στηρίζεται στην αγάπη και όχι στο φόβο. Στο σημείο αυτό ο γενικός επιθεωρητής αναφέρει ότι ο δάσκαλος πρέπει με κάθε τρόπο να εκριζώσει από την καρδιά του παιδιού το φόβο και όχι να τον μεταχειρίζεται σαν παιδαγωγικό μέσο. Τελικά το συνέδριο αποφάσισε να μην συνυπολογίζεται ο βαθμός της διαγωγής.

ΝΑ ΣΥΣΤΑΘΟΥΝ ΕΠΟΠΤΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ;

Την πρόταση αυτή, με μορφή νόμου, κατέθεσε στο εκπαιδευτικό συνέδριο η Ιερά Σύνοδος Κρήτης. Σ' αυτήν υποστηρίζεται ότι το συγκεντρωτικό σύστημα εκπαίδευσης έχει χαλαρό διοικητικό έλεγχο και συντελεί στην χαλάρωση του ήθους των μαθητών και της επιβαλλόμενης πειθαρχίας σε μαθητές και καθηγητές. Για να αντιμετωπιστούν αυτά τα προβλήματα προτείνεται η δημιουργία εποπτικού συμβουλίου σε κάθε νομό που θα αποτελείται: από τον αρχιερέα (πρόεδρος), τον Γυμνασιάρχη, τον πρόεδρο των Πρωτοδικών, ενός επιστήμονα και ένα μέλος από τους ευηπόληπτους κτηματίες ή εμπόρους. Τα καθήκοντα του εποπτικού συμβουλίου είναι: (α) Η εξέλιξη και η βαθμολογική κατάσταση των διδασκόντων, (β) Η κάλυψη των κενών θέσεων στα σχολεία, (γ) η υπόδειξη των αναγκαίων μέτρων για την προσέλευση των μαθητών στα σχολεία, (δ) η κατάρτιση προϋπολογισμών για τη λειτουργία των σχολείων, (ε) αποφασίζει την μετάθεση ή απόλυση του νομαρχιακού επιθεωρητού, (στ) επιβάλλει πειθαρχικές ποινές στο διδακτικό προσωπικό, (ζ) εξετάζει τις ενστάσεις στις αποφάσεις του νομαρχιακού επιθεωρητού. Ακολουθεί ενδιαφέρουσα ανταλλαγή επιχειρημάτων και η πρόταση καταψηφίζεται.

ΑΝΩΤΕΡΑ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

ΠΕΡΙ

ΕΓΚΡΙΣΕΩΣ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΤΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΤΗΣ

ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΚΡΗΤΗΣ

ΕΝ ΧΑΝΙΟΙΣ

1906

Στις 3 Απρίλη του 1906 εγκρίθηκε το καταστατικό του συνδέσμου των Λειτουργών της Μέσης Εκπαίδευσης. Σκοπός του συνδέσμου είναι η μελέτη και προώθηση της εκπαιδευτικών ζητημάτων και η ενίσχυση της θέσης των λειτουργών της εκπαίδευσης. Ο σύνδεσμος απαρτίζεται από τακτικά και επίτιμα μέλη. Τακτικά μέλη γίνονται οι πτυχιούχοι της Φιλοσοφικής ή Φυσικομαθηματικής σχολής του παν/μίου, των θεολογικών σχολών, της Γαλλικής γλώσσας και οι πτυχιούχοι των τεχνικών μαθημάτων, είτε βρίσκονται στην υπηρεσία είτε όχι. Επίτιμα μέλη γίνονται διαπρέπουν στα γράμματα ή στα κοινωνικά αξιώματα και επιθυμούν να εργαστούν για την επίτευξη των στόχων του συνδέσμου. Η μηνιαία συνδρομή των τακτικών μελών ορίστηκε στις δύο δραχμές. Το διοικητικό συμβούλιο ήταν 7μελές και είχε θητεία 2 χρόνων.

Ο Κρητικός Μινώταυρος (ξένος τύπος εποχής)

ΟΡΙΣΜΕΝΟΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΩΝ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΩΝ

ΠΕΡΙ ΕΝΔΥΜΑΣΙΑΣ

1. Οι Μαθήτριες ωφείλουν να φροντίζουν για την καθαριότητά τους και να είναι ντυμένες με απλότητα.

2. Απαγορεύεται η χρήση κρινολίνου (μαλακοφίου) με ποινή την μόνιμη αποβολή τους από το σχολείο.

3. Κάθε μήνα και για κάθε μαθήτρια η διευθύντρια οφείλει να δίνει έλεγχο που εκτός από τις επιδόσεις στα μαθήματα αναφέρεται στα προτερήματα και τα ελαττώματα και γενικότερα στη διαγωγή και τη συμπεριφορά κάθε μαθήτριας. Στη συνέχεια οι γονείς οφείλουν να γράφουν στο ίδιο έλεγχο τη διαγωγή τους στο σπίτι.

ΠΕΡΙ ΑΜΟΙΒΩΝ ΚΑΙ ΠΟΙΝΩΝ

Οι μαθήτριες που είναι φρόνιμες, εύτακτες και συνεπείς προς τις υποχρεώσεις τους αμοιβονται ως εξής:

(α) Επαινούνται από τη δ/ντρια μπροστά στις συμμαθήτρίες τους.

(β) Παίρνουν επαίνους που καταχωρούνται καθημερινά σε βιβλίο και αναγράφονται στον μηνιαίο έλεγχο.

(γ) Όταν για τρεις συνεχόμενες μήνες έχουν παρόμοια συμπεριφορά τα ονόματά τους γράφονται σε πίνακα που έχει κυανόλευκο πλαίσιο και ονομάζεται πίνακας τιμής.

Οι μαθήτριες που είναι αφιλότιμες, άτακτες, αμελείς, απειθαρχες και παραμελούν τα καθήκοντά τους τιμωρούνται ως εξής:

(α) Επιπληττώνται και νουθετούνται από τη δ/ντρια ιδιαιτέρως.

(β) Αν η συμπεριφορά τους παραμένει προβληματική τότε επιπληττώνται μπροστά στις συμμαθήτρίες τους.

(γ) Αν δεν συμμορφωθούν γράφονται αρνητικά σχόλια σε βιβλίο.

(δ) Καταδικάζονται να γράφουν μία, δύο, τρεις ή και περισσότερες φορές, ανάλογα με την βαρύτητα του σφάλματος τη συμβουλή που τους δόθηκε ή το μάθημα που αμέλησαν να μάθουν.

(ε) Αν παρά τα προηγούμενα μέτρα επιμένουν στην αφιλοτιμία, αμέλεια, παρακοή και αταξία τιμωρούνται με απουσία από τις παραδόσεις.

(στ) Με νηστεία

(ζ) Με κράτηση σε θάλαμο για ορισμένο χρόνο κατά τον οποίο αποστηθίζουν κάτι που έχει εγκρίνει η δ/ντρια και αντιστοιχεί στο σφάλμα τους.

(η) Αναγράφονται τα ονόματά τους στον πίνακα της ντροπής, που έχει μαύρο πλαίσιο. Αν σε τρεις μήνες δείξουν βελτίωση της συμπεριφοράς τους τότε διαγράφονται από τον πίνακα της ντροπής και αναγράφονται στον πίνακα της τιμής.

Η αποβολή από το σχολείο δεν είναι δυνατή στα κορίτσια γιατί πιστεύουμε ότι λόγω της φύσης τους είναι προικισμένα με ευαισθησία και φιλοτιμία και συνεπώς μπορούν να βελτιωθούν και να μορφωθούν.

Οι μαθήτριες που φθείρουν τα βιβλία τους ή όργανα της σχολής ή έχουν τα εργόχειρά τους ακάθαρτα καταδικάζονται να πληρώσουν 20 δραχμές, οι οποίες κατατίθενται στο λεγόμενο ταμείο της προσοχής. Με τα χρήματα του ταμείου αγοράζονται χαρτιά και μολύβια που μοιράζονται στις επιμελείς και προσεκτικές μαθήτριες. Επίσης μέρος των χρημάτων διανέμεται σε πτωχά κορίτσια.

Αρσακείαδες

«Οικιακή Οικονομία προς χρίσιν των Παρθεναγωγείων» (1892)

Τα «γυνακεία» προτερήματα: Τάξη, καθαριότητα, εργατικότητα, επιδεξιότητα, φειδώ, καλή χρήση του χρόνου, καλαισθησία

Η κόρη είναι άνθος και η γυνή καρπός. Αν ο καρπός βρεθεί κακός, τι ωφελεί η ανάμνηση του άνθους; (από τον τύπο της εποχής)

ΟΙ ΦΥΣΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ 19ου ΑΙΩΝΑ

Οι φυσικές επιστήμες τον 19ο αιώνα ήταν σχεδόν ανύπαρκτες τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Κρήτη, που ακολουθούσε (με κάποιες διαφοροποιήσεις) κοινά προγράμματα. Η διδασκαλία τους, με εκδόσεις βιβλίων και με τη διδασκαλία τους στα σχολεία, αποσκοπούσε τόσο στον εμπλουτισμό των πρακτικών γνώσεων και την καλλιέργεια της επιστημονικής σκέψης, όσο και στην «πνευματική αφύπνιση» του Έλληνα. Με τον όρο αυτό εννοούσαν κυρίως δύο πράγματα:

(α) Η ορθή γνώση του κόσμου, οδηγεί στη γνώση του Θεού. Έτσι στις φυσικές επιστήμες δίνεται ο ρόλος του «ενισχυτή» του βαθύτερου θρησκευτικού συναισθήματος (κυρίως στο Δημοτικό) και

(β) Το φωτισμό του νου, δηλ. την απαλλαγή από δεισιδαιμονες αντιλήψεις. Οι φυσικές επιστήμες έχουν σα στόχο να δείξουν ότι οι προλήψεις όπως π.χ ο κόκκινος ουρανός σημαίνει θάνατο, οι κομήτες είναι προάγγελοι μεγάλων συμφορών, οι εκλείψεις του ήλιου και της σελήνης μαρτυρούν οργή Θεού κ.λ.π βασίζονται σε φυσικά φαινόμενα. Δύσκολος στόχος αν σκεφθεί κανείς πως ορισμένοι πιστεύουν ακόμη στο γεωκεντρικό σύστημα και έχουν πλήρη άγνοια της μηχανικής.

Η άποψη, των διαφωτιστών, ότι η επιστήμη ελευθερώνει το ανθρώπινο πνεύμα, προϋποθέτει «και την αναγνώριση της δυνατότητας της επιστήμης να μεταβάλλει τη ζωή του ανθρώπου, εξασφαλίζοντας τη δυνατότητά του να κυριαρχήσει πάνω στη φύση και να τη μεταβάλλει για να ικανοποιήσει τις ανάγκες του».

Γύρω στο 1780 ξέρουμε πως η Φυσική και η Χημεία διδάσκονται στη Σχολή του Βουκουρεστίου από το δάσκαλο Μανασσή Ηλιάδη και μάλιστα όχι θεωρητικά αλλά πειραματικά. Εγκαινιάζεται έτσι μια περίοδος θεαματικής – εντυπωσιακής – διδασκαλίας της Φυσικής που προκαλεί το θαυμασμό στους ηγεμόνες και τους απλούς εμπόρους που τα παρακολουθούν. Φαίνεται ότι τα πειράματα αυτά παρακολούθησε και ο Ρήγας Βελεστινλής. Αυτό συνάγεται από το διδακτικό βιβλίο του «Φυσικής Απάνθισμα» (Βιέννη, 1790) όπου περιγράφει με κάθε λεπτομέρεια την ηλεκτροστατική μηχανή Ramsden που χρησιμοποιούσε ο Ηλιάδης στο Βουκουρέστι. Η συνέχεια με την «επιτομή Φυσικής» του Δ. Δάρβαρη με στόχο οι μαθητές να γνωρίσουν τα αίτια των φαινομένων.

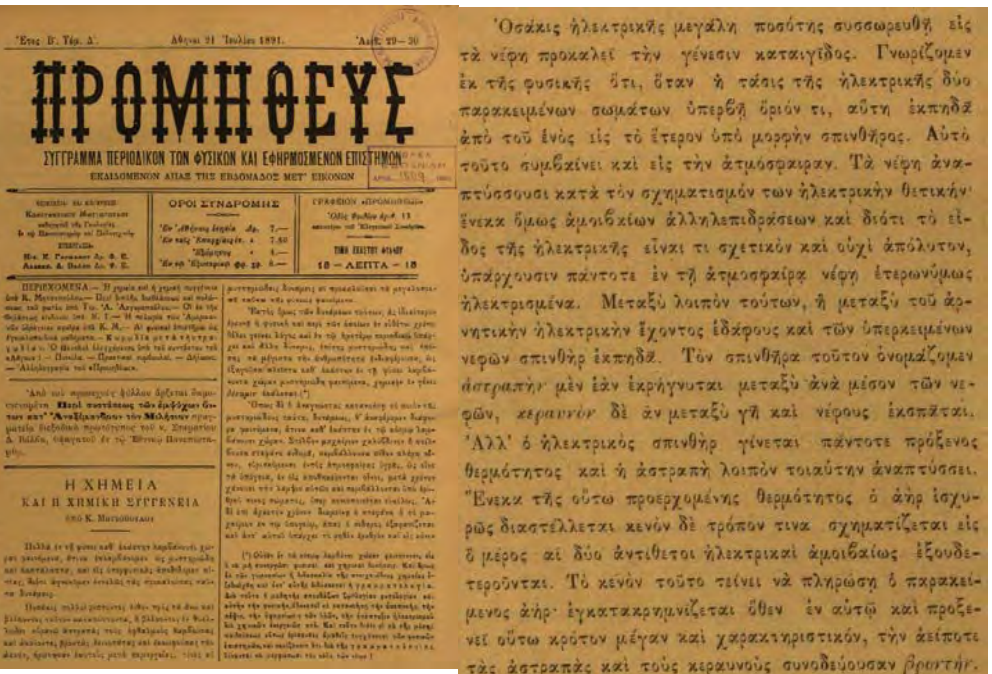
ΟΙ ΦΥΣΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΤΟΥ 19ου ΑΙΩΝΑ

Το πρώτο – και το μοναδικό μέχρι το 1925 - Ελληνικό Παν/μιο, το «Οθώνειο» ιδρύεται το 1837, ενώ το 1862 μετονομάζεται σε «Εθνικό Παν/μιο». Στις λεγόμενες θετικές επιστήμες ανήκουν το Φυσικό και το Μαθηματικό τμήμα, τα οποία σ' όλη τη διάρκεια του 19ου αιώνα ανήκουν στη Φιλοσοφική Σχολή, ενώ χημικό τμήμα δεν έχει ιδρυθεί ακόμη.

ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ (1837)

Δομνάνδος Κυριακός «επίτιμος καθηγητής» Φυσικής Ιστορίας
Βούρης Γεώργιος τακτικός καθηγητής Μαθ/κών και Μαθηματικής φυσικής
Φράας Νικόλαος Κάρολος έκτακτος καθηγητής βοτανικής
Λάνδερερ Ξαυρέριος έκτακτος καθηγητής στη Γεν. Χημεία & πειραμ. φυσική
Νέγρης Κων/νος τακτικός καθηγητής μαθ/κών

Μετά το 1862 δίνεται περισσότερη έμφαση στη χημεία. Ενώ το 1862 ο υφηγητής Β. Λάκων γίνεται επίτιμος καθηγητής της θεωρητικής μηχανικής, το 1863 διορίζονται 3 υφηγητές στη χημεία: Ο Ι. Ιωάννου στην οργανική χημεία, ο Γ. Ζαβιτσιάνος στην «Εμπειρική Χημεία» και ο Α. Χρηστομάνος στην πειραματική και αναλυτική χημεία. Το 1865 προάγεται σε έκτακτο καθηγητή και η είσοδος του στο Παν/μιο αποτέλεσε σταθμό για τις φυσικές επιστήμες. Η φυσική μέχρι του τέλους του 19ου αιώνα διατηρεί μία μόνο «έδρα», την έδρα του Στρούμπα (έγινε τακτικός το 1855) και την έδρα αυτή αναλαμβάνει το 1885 ο Τ. Αργυρόπουλος. Η οπτική και ο ηλεκτρισμός θεωρούνται καινοτομίες δικές του. Την περίοδο αυτή εμφανίζονται και οι πρώτες εργαστηριακές ασκήσεις. Το 1887 ιδρύεται το νέο μεγάλο «πανεπιστημιακό χημείο» και συνενώνεται με το εργαστήριο της ορυκτολογίας του Κ. Μητσόπουλου. Τα τελευταία 15 χρόνια του 19ου αιώνα υπάρχει αυξημένο ενδιαφέρον για τις φυσικές επιστήμες, ιδρύεται ο φοιτητικός «σύλλογος των φυσικών επιστημών» (1887-1892) καθώς και το περιοδικό «Προμηθεύς» (1890-1892) με δ/ντή τον Κ. Μητσόπουλο.

ΕΞΗΓΗΣΗ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΙΚΟΥ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ.

Την ίδια εποχή, ο Κ. Κούμας (διδάσκει στο φιλολογικό Γυμνάσιο Σμύρνης φυσική και χημεία), στον πρόλογο του βιβλίου του «Σύνοψις Φυσικής» (1812) στέλνει ένα καινούργιο μήνυμα, ότι, μέσω των φυσικών επιστημών, κατανοώντας τους νόμους και τα αίτια των φαινομένων είναι δυνατό να προκύψει άμεση ωφέλεια για τον αγρότη, τον έμπορο, τον ναυτικό κ.λπ. Το 1830 κυκλοφόρησε στην Αίγινα το «Εγχειρίδιον δια τα αλληλοδιδασκτικά σχολεία ή Οδηγός της αλληλοδιδασκτικής μεθόδου» του Γάλλου Σαραζίνου, σε μετάφραση Ι. Κοκκώνη. Αναπροσαρμόστηκε στα Ελλαδικά δεδομένα και επανακυκλοφόρησε το 1840. Αναφέρεται ως θεμελιακή αρχή του μαθήματος των Φυσικών στο Δημοτικό Σχολείο, η εξήγηση των αιτίων και αποτελεσμάτων των Φυσικών φαινομένων με στόχο την κατάργηση των προλήψεων «ό,τι αληθώς ο μαθητής του Δημοτικού πρέπει να γνωρίζει» όπως για παράδειγμα: «περί μετεώρων, περί βροχής και χαλάζης και χιόνος, περί σεισμών, περί διαπτόντων αστέρων και τυχαίων πυρών» κ.λ.π. Ακολουθεί το σχολικό εγχειρίδιου «ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ» του Εμμ. Ψύχα (1840) : «Η γνώσις των φυσικών φαινομένων δύναται προσέτι να απαλλάξει τον άνθρωπο από παντοίας προλήψεις και δεισιδαιμονίας». Θα ασχοληθούμε αναλυτικά μ' αυτό, επειδή ήταν από τα βιβλία που διδάχθηκε την περίοδο που μελετούμε. Η προσπάθεια συνεχίζεται με τον Πύρλα (1856) ακολουθεί το σχολικό βιβλίο «ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΤΕΡΕΩΛΟΓΙΑΣ» μετάφραση από τα Γαλλικά του Γ.Α. Παυλίδη (1857). Σοβαρή προσπάθεια γίνεται το 1871 με τα «ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΥΣΙΚΗΣ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗΣ» του Α. Δαμασκηνού. Ωθηση στη χημεία με τη «Γενική Χημεία» του Α. Χρηστομάνου 1883 και 1887. Ο Τ. Αργυρόπουλος δημοσιεύει σειρά βιβλίων φυσικής από το 1891 ως το 1900. Αξιόλογη προσπάθεια του εγγεκριμένου βιβλίου «Πρακτικά μαθήματα Φυσικής Πειραματικής» του Κ. Ζιώγα το 1892. Ενδιαφέρουσες προσπάθειες γίνονται στην έκδοση βιβλίων Φυσικής Ιστορίας και Γεωγραφίας.

Αξιόλογες προσπάθειες, αλλά αναποτελεσματικές για τις συνθήκες της εποχής. Οι καθηγητές των φυσικών επιστημών αποφοιτούσαν από τη φιλοσοφική του Πανεπιστημίου Αθηνών και οι γνώσεις τους ήταν ανεπαρκείς για να διδάξουν. Μόλις στις 3 Ιουνίου 1904 με βασιλικό διάταγμα ιδρύθηκε η Φυσικομαθηματική σχολή και δόθηκε νέα ώθηση στη διάδοση των φυσικών επιστημών.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΕΝΩΣΕΙΣ

Το 1835 ιδρύθηκε στην Αθήνα η «Εταιρεία της Φυσικής Ιστορίας» με σκοπό να μελετήσει τα φυτά, ζώα και τα ορυκτά της Ελλάδας. Σημαντικό της έργο ήταν η δημιουργία συλλογών από φυτά, ζώα και ορυκτά, τις οποίες παρέδωσε το 1858 στο Παν/μιο Αθηνών. Στη συνέχεια δεν ανέπτυξε καμία δράση. Το Φεβρουάριο του 1845 σχεδιάστηκε η ίδρυση της «Ελληνικής Εταιρείας υπερ της προόδου των Επιστημών, των Τεχνών και της Γεωργίας εν Ελλάδι», η οποία μάλλον έμεινε στα χαρτιά. Η ίδρυση της Φυσιολογικής Εταιρείας το 1905, λίγους μήνες μετά την αυτονομία της φυσικομαθηματικής σχολής, είναι η πρώτη αξιόλογη προσπάθεια δυναμικής παρουσίας των φυσικών επιστημών στην Ελλάδα. Σύμφωνα με υπόμνημα της Φυσιολογικής Εταιρείας 22-5-1905, στην Ελλάδα υπηρετούν 285 καθηγητές στα Γυμνάσια και απ' αυτούς 2 μόνο είναι των φυσικών επιστημών, ενώ το σύνολο των πτυχιούχων είναι πάνω από 150. Τα φυσικά μαθήματα είναι πολύ λίγα και ανεπαρκή, ενώ διδάσκονται από Ελληνιστές, Λατινιστές, Μαθηματικούς, Ιστορικούς, Αρχαιολόγους, Θεολόγους ή ακόμα και από καθηγητές της Γαλλικής.

ΟΙ ΦΥΣΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΣΤΑ ΤΕΛΗ ΤΟΥ 19ου ΑΙΩΝΑ ΕΙΝΑΙ ΑΝΥΠΑΡΚΤΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η ανάπτυξη της βιομηχανίας και τα τεχνολογικά δεδομένα της εποχής δημιουργούν μέσα στην κοινωνία μια τάση που απαιτεί την ανάπτυξη των φυσικών επιστημών και της Τεχνικής εκπαίδευσης. Χαρακτηριστικά γράφει ο Ιωακείμ Παυλίδης το 1902 «βρισκόμαστε στην εποχή του ατμού, του ηλεκτρισμού, των ατράκτων και της ακάπνου πυρίτιδαςΠυρπολήσατε τα θλιβερά σχολεία της θεωρητικής και σχολαστικής ψευδοπαιδείας και αναγείρατε ανάκτορα Πρακτικής και Τεχνολογικής εκπαίδευσέως»..

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΣΕ ΠΑΝ/ΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΕΠΟΧΗΣ !

ΝΟΜΟΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΕΛΞΗΣ

Σύμφωνα λοιπόν με τον

γνωστό νόμο της παγκόσμιας έλξης δύο υλικά σημεία έλκονται, δηλαδή μεταξύ τους ενεργεί μία δύναμη. "Αν θελήσει κανείς να υποβάλει αυτόν τον νόμο απλώς σε κριτική, όχι κάν αυστηρή, θα ιδή αμέσως ότι δεν στέκεται. Δύο αντικείμενα, τονίζει ο Χόνδρος, βρίσκονται στον κόσμο μακριά το ένα από το άλλο, είναι άψυχα και δεν περιέχουν Εγώ και αισθήματα. Σύμφωνα με τον παραπάνω νόμο στο Α ενεργεί μία δύναμη που κατευθύνεται προς το Β. "Που ξέρει το Α ότι υπάρχει στον Κόσμο το Β και βρίσκεται σ' εκείνη τη διεύθυνση; .Ως γνωστόν η δύναμη έλξης είναι ανάλογη προς το γινόμενο των μαζών των δύο σωμάτων. Αλλά αν η μάζα του Α "είναι δική του υπόθεσις, ας πούμε ότι την ξέρει, πώς είναι δυνατόν να γνωρίζει πόση είναι η μάζα του Β; Επίσης γνωρίζουμε ότι η δύναμη έλξης είναι αντιστρόφως ανάλογη προς το τετράγωνο της μεταξύ τους απόστασης. Πώς γίνεται να γνωρίζει το Α πόσο μακριά βρίσκεται το Β; Και το συμπέρασμα! "Τέλειος ανθρωπομορφισμός, που αποδίδει μάλιστα στα άψυχα αντικείμενα ικανότητες που κανένα λογικό όν, παρόμοιο με τον άνθρωπο, δεν θα μπορούσε να έχη. (Ο Δημήτριος Χόνδρος ήταν Έλληνας καθηγητής του Πανεπιστημίου του 19ου αιώνα.)

ΠΕΡΙ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΑΥΤΗΣ

ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

ΥΠΟ

ΙΩΑΚΕΙΜ ΠΑΥΛΙΔΟΥ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ

ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ

1902

ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΡΟΛΟΓΟ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Ένα αστέρι χάνεται από το ουράνιο στερέωμα. Ένα έθνος εξαφανίζεται από προσώπου γης. Χιλιάδες έτη το ακτινοβόλο εκείνο φως έλαμπε μεταξύ των ουρανίων σωμάτων. Για πολλούς αιώνες, το έθνος αυτό κατέπληξε τους άλλους λαούς της οικουμένης με την ιστορία και τη δράση του. Το αστέρι εκείνο, το έθνος αυτό, είναι η Ελλάδα. Μετά από πολλούς αιώνες πτώσης και νεκροφάνειας το Ελληνικό έθνος αναστήθηκε και έδωσε ελπίδες για μια δεύτερη περίοδο ζωής όμοια προς την πρώτη. Μάταιες ελπίδες. Οι εραστές της αλήθειας παρατηρούν με λύπη το παράδοξο φαινόμενο της κατάρτισης και διαφθοράς του μικρού αλλά δαιμόνιου λαού, ο οποίος οδηγείται προς τον όλεθρο. Ποια μυστηριώδης αιτία σκόρπισε το μαρασμό στα νεαρά μέλη του μόλις αναγεννηθέντος έθνους;

Η εκπαίδευση αυτού!

Αυτή έδωσε πνοή θανάτου στις από φύση και καταγωγή ισχυρές δυνάμεις του έθνους. Το όνομά της είναι Ψευδοπαιδεία.

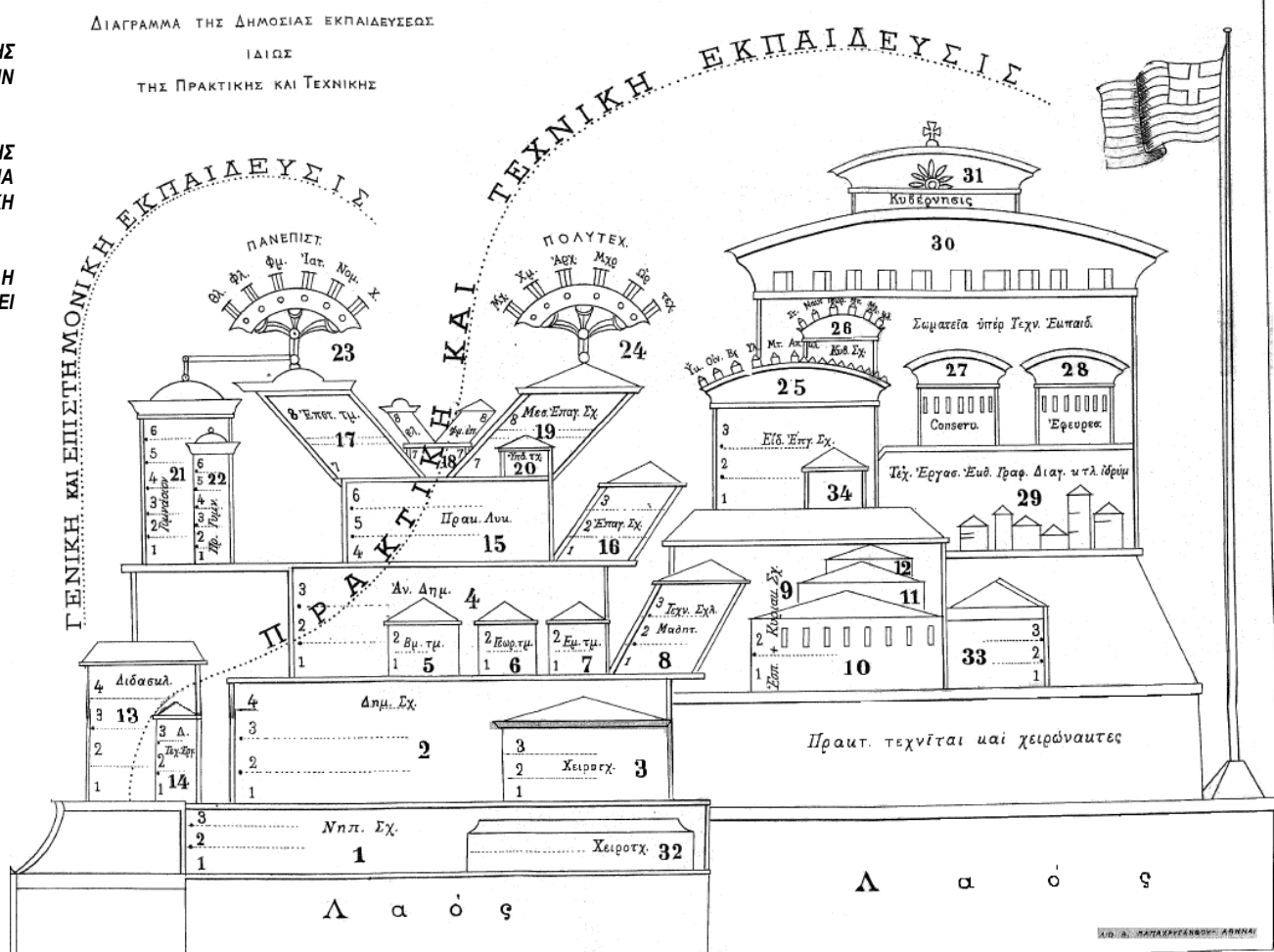
Μάταια αγωνίζεται ο Έλληνας ιδιώτης, με την ακατάβλητη δραστηριότητα του τρέχοντας πολλές φορές ως τα πέρατα του κόσμου, να οικοδομήσει την ευημερία του σπιτιού του και της πατρίδας του. Το ψωμί του πικραίνει και την ευημερία εξαφανίζει η αδυναμία του έθνους και η αδοξία του λαού που ανήκει. Οι συμφορές τον ακολουθούν. Η εκπαίδευση δεν τον προίκισε με δυνάμεις υλικές, διανοητικές και ηθικές αξίες έντιμης και ενάρετης ύπαρξης, με γνώσεις και δεξιότητες για να δημιουργήσει ένα σταθερό μέλλον γι' αυτόν και τα παιδιά του, να δημιουργήσει μια πατρίδα ελεύθερη, ισχυρή και ένδοξη. Κανείς σχεδόν δεν πήρε από το σχολείο τα εφόδια για την εργασία που επιθυμούσε, ούτε υπάρχει στην Ελλάδα εργασία πλήρης και ικανοποιητική για όλους. **Ο Έλληνας δεν εργάζεται γιατί δεν διδάχθηκε να εργάζεται.** Οι φυσικές επιστήμες άνοιξαν τους θησαυρούς της γης και πνίγουν τον πολιτισμένο κόσμο με πλούτη. Στην Ελλάδα δεν γνωρίζουμε την υπαρξή τους. Με μακάρια σχολαστικότητα ψάλλουμε τους κανόνες της Γραμματικής και ξηραίνουμε ομοιοκαταληξίες στον ήλιο, για να χορτάσουμε την πείνα μας. Οι τεχνολογικές γνώσεις μεταβάλλουν το πρόσωπο της γης, κάνουν θαύματα στη βιομηχανία, γεωργία, το εμπόριο και τη ναυτιλία. Στην Ελλάδα ούτε μελάνη μπορούμε να κατασκευάσουμε, αυτή που τόσο άφθονα χύνουμε στο χαρτί που επίσης εισάγουμε. Πεινούν οι Έλληνες από έλλειψη εργασίας, διαπληκτίζονται αιωνίως από έλλειψη ηθικής και αλληλοσφάζονται από έλλειψη και των δύο. Ποιος θα σώσει το λαμπρό έθνος της Μεσογείου; Ποιος την υπερήφανη φυλή;

... συνεχίζοντας «όσο αφορά την ανθρωπιστική εκπαίδευση, την οποία φαντάζονται ότι έχουν οι Έλληνες, απατώνται. Μελετήστε το λόγο του μεγάλου φιλοσόφου και προπάτορος Σωκράτη που έλεγε: Αρετή και κακία δεν υπάρχει σ' αυτό τον κόσμο. Υπάρχει η γνώση και η άγνοια. Αρετή είναι γνώση και κακία η άγνοια. Η σημερινή εκπαίδευση των Ελλήνων σχεδόν καμμία θετική γνώση δεν παρέχει σ' αυτούς. Η αμάθεια γεννά την τεμπελιά, την ανεργία και την άρνηση της εργασίας, ενώ οι πιεστικές ανάγκες της ζωής οδηγούν στα κακά της διαφθοράς. **Αρνείται ο Έλληνας την Τεχνική Εκπαίδευση!** Όποιος όμως την αρνείται, αρνείται ταυτόχρονα και την ευδαιμονία του λαού».

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΣΧΕΔΙΟ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΟ 1902.

Η ΚΡΗΤΗ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΣΕ ΝΑ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙ ΤΗΝ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ.

ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΟΥ ΣΗΜΕΡΑ Η ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ!!!

Οι 5 βαθμίδες των τεχνιτών

- Οι απλοί εργάτες. Υπάρχουν πολλών ειδών ανάλογα με την κατανομή εργασίας.
- Οι τεχνίτες
- Οι εργοδηγοί
- Οι λεγόμενοι Techniker δηλ. μηχανικοί, χημικοί κ.λ.π
- Οι οικονομικοί διαχειριστές

Ανάλογα με τις βαθμίδες των τεχνιτών που υπήρχαν, προτείνεται και η οργάνωση της τεχνολογικής εκπαίδευσης:

- Στα Δημοτικά και Εσπερινά σχολεία των τεχνιτών με τη χειροτεχνία προετοιμάζονται απλοί τεχνίτες οι οποίοι με τη γνώση και την εμπειρία που θα αποκτήσουν μπορούν να φθάσουν και στην τάξη των καλφάδων.
- Σχολεία μαθητείας ή δοκιμών της τέχνης: Προετοιμάζονται απλοί τεχνίτες, σπουδαιότεροι από τους πρώτους, αλλά βαθμιαία φθάνουν στην τάξη των τέλειων τεχνιτών.
- Σχολεία Επαγγελματικά: Φοιτούν μαθητές μετά από το Δημοτικό και προετοιμάζονται κυρίως τέλειοι τεχνίτες οι οποίοι μπορούν να γίνουν μέχρι και αρχιτεχνίτες.
- Ανώτερα Επαγγελματικά σχολεία: Σ' αυτά εκπαιδεύονται οι αρχιτεχνίτες κυρίως για τη μικρή βιομηχανία, αλλά πολλές φορές εργάζονται και στη μεγάλη βιομηχανία.
- Η Ανώτερα Τεχνική Εκπαίδευση. Σπουδές στη Μηχανική, Χημική, Οικοδομητική, Ηλεκτροτεχνική τεχνολογία καθώς και τα αντίστοιχα εμπορικά τμήματα.
- Οι πολυτεχνικές σχολές. Αντιπροσωπεύουν την ανώτατη τεχνική εκπαίδευση.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Πού θα ευρίσκομεν ημείς, Κύριοι, διδασκάλους, οι οποίοι να διδάξωσι χημείαν, να διδάξωσι φυσικήν ιστορίαν, να διδάξωσι φυσικήν..τα οποία ομολογουμένως Κύριοι, είναι τα μόνα μαθήματα, τα οποία διαπλάττουσι τους νέους, διότι δια της ασχολίας εις τας επιστήμας τας φυσικάς το πνεύμα του νέου γυμνάζεται δια να παρατηρή και αναπτύσσειται παρ' αυτών το παρατηρητικόν- και τούτο, Κύριοι, είναι το σπουδαίον πλεονέκτημα, όταν εις νέος αποκτήση το παρατηρητικόν. Όταν αποκτήση το παρατηρητικόν τότε έχει τα δύο δέκατα της όλης παιδείας- πού θα ευρίσκομεν ημείς τοιούτους διδασκάλους...

A. Μιχελιδάκης

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ

Από τα στατιστικά στοιχεία του 1897 προκύπτει ότι στην Ελλάδα υλοτομήθηκαν από τα ελλην. δάση 1.400.000 κυβ. μέτρα. Κατά τους ελάχιστους υπολογισμούς. Αν υπολογίσουμε κατά μέσο όρο 5-6 κυβ. μέτρα ανά στρέμμα, συμπεραίνουμε ότι 250.000 στρεμ. δασικής έκτασης κάθε έτος απαιτεί μόνο η υλοτομία!!!

Λεπτομέρεια: Το θέμα της διδακτορικής διατριβής του Ιωακείμ Παυλίδη ήταν «Σαπφώ η Μυτιληναία»

Σαν άνεμος μου τίναξε ο έρωτας τη σκέψη σαν άνεμος που σε βουνό βελανιδιές λυγάζει. 'Ηρθες, καλά που έκανες, που τόσο σε ζητούσα δρόσιες την ψυχούλα μου, που έκαμε ο πόθος.

Από το γάλα πιο λευκή απ' το νερό πιο δροσερή κι από το πέπλο το λεπτό, πιο απαλή. Από το ρόδο πιο αγνή απ' το χρυσάφι πιο ακριβή κι από τη λύρα πιο γλυκιά, πιο μουσική...

(Σαπφώ- Ποιήματα με μετάφραση του Οδυσσέα Ελύτη)

ΟΙ ΣΕΛΙΔΕΣ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΧΟΛΙΑΖΟΥΝ ΚΑΙ ΕΚΦΡΑΖΟΥΝ ΤΙΣ ΑΠΟΦΕΙΣ ΤΟΥΣ

Στα πλαίσια της οργάνωσης του προγράμματος των 100 χρόνων της ένωσης της Κρήτης με την Ελλάδα συζητήθηκε στην τάξη ο κανονισμός λειτουργίας των σχολείων το 1900. Αναφέρθηκε το ζήτημα της πειθαρχίας και των ποινών που υπήρχαν για τους παραβάτες των κανόνων της σχολικής ζωής την εποχή εκείνη. Σας ζητήθηκε να σχολιάσετε την αυστηρότητα και να πείτε τη γνώμη σας, αν στο σημερινό σχολείο απαιτείται περισσότερη πειθαρχία και αυστηρότητα.

Απαντήσεις μαθητών

(Οι απαντήσεις είναι ονομαστικές και προηγήθηκε διάλογος. Οι μαθητές δεν έχουν πρόβλημα να γραφούν τα ονόματά τους, τα οποία είναι στη διάθεση κάθε ενδιαφερόμενου).

- Μαθητής 1^{ος} A1: Πιστεύω ότι η πειθαρχία την εποχή εκείνη ήταν υπερβολική και μερικές από τις τιμωρίες άδικες και σκληρές. Αν και το σημερινό κλίμα στην τάξη είναι χαλαρό και πολλές φορές γίνεται υπερβολική φασαρία δε νομίζω ότι η αυστηρότητα και η πειθαρχία θα βοηθήσουν στη μάθησή μας. Αντίθετα σ' ένα χαλαρό κλίμα οι μαθητές σιγά-σιγά θα ωριμάσουν και θα φέρονται πιο υπεύθυνα. Οι συχνές ωριαίες αποβολές δε μας βοηθούν και μας απομακρύνουν από τον καθηγητή. Δεν αισθανόμαστε ωραία και αντιδρούμε άσχημα.
- Μαθητής 2^{ος} A1: Διαφωνώ με το συμμαθητή μου. Νομίζω πως στο σχολείο πρέπει να υπάρχει περισσότερη πειθαρχία και κανόνες. Αν είναι συγκεκριμένοι και γνωρίζεις πως δεν μπορείς να τους παραβιάσεις προσέχεις περισσότερο και δε φορτώνεσαι ένα σωρό αποβολές. Για παράδειγμα στον αθλητισμό η προπόνηση είναι σκληρή και οι κανόνες αυστηροί. Κανείς δε διαμαρτύρεται και τους ακολουθούμε για να έχουμε ένα καλό αποτέλεσμα.
- Μαθητής 3^{ος} A1: Και εγώ πιστεύω πως πρέπει να υπάρχει μεγαλύτερη πειθαρχία στο σχολείο. Ταυτόχρονα όμως για να μπορούμε να προσέχουμε πρέπει οι καθηγητές να διδάσκουν πράγματα που τα καταλαβαίνουμε. Πώς να προσέχω αν δεν καταλαβαίνω τίποτα;
- Μαθήτρια 4^η A1: Νομίζω πως χρειάζεται μεγαλύτερη πειθαρχία. Δεν μου αρέσει να τιμωρούνται οι συμμαθητές μου γιατί κάνουν φασαρία, αλλά από την άλλη πλευρά υπάρχουν και μαθητές που θέλουν να προσέχουν και δεν μπορούν, όταν υπάρχει αναστάτωση μέσα στην τάξη. Πρέπει να βρεθεί ένα τρόπος να γίνεται το μάθημα κάτω από καλύτερες συνθήκες γι' αυτούς που θέλουν να μάθουν.
- Μαθήτρια 5^η A2: Η χαλαρότητα που υπάρχει σήμερα παρασύρει τους μαθητές και τους κάνει απρόσεκτους. Δημιουργείται ένα περίεργο κλίμα στην τάξη και οι καθηγητές εμποδίζονται να διδάξουν όπως θα ήθελαν.
- Μαθήτρια 6^η A2: Στο σχολείο θα πρέπει να επικρατεί ένα ενδιάμεσο κλίμα. Ούτε μεγάλη αυστηρότητα ούτε όμως και υπερβολική χαλαρότητα. Δεν μπορεί να βρεθεί κάτι ενδιάμεσο;
- Μαθητής 7^{ος} A2: Στα παλιά χρόνια ήταν πολύ αυστηρά στο σχολείο. Σήμερα οι καιροί έχουν αλλάξει και δεν χρειάζεται τόση αυστηρότητα. Δεν μπορεί σήμερα να εφαρμόζονται οι τιμωρίες που υπήρχαν εκείνη την εποχή. Νομίζω ότι στο σχολείο (ΕΠΑΛ. ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ) έχουμε ένα σωστό μίγμα αυστηρότητας και χαλαρότητας.
- Μαθητής 8^{ος} A4: Το εκπαιδευτικό σύστημα του 1900 ήταν ακραίο γιατί εφάρμοζε βίαιες μεθόδους διδασκαλίας. Πιστεύω πως η συμπεριφορά των εκπαιδευτικών ήταν αντιπαιδαγωγική, δεν υπήρχε η ελευθερία της έκφρασης και κυριαρχούσε ο φόβος. Στο σημερινό εκπαιδευτικό σύστημα εφαρμόζεται ο διάλογος. Οι σχέσεις εκπαιδευτικών - μαθητών είναι πιο οικίες και υπάρχει καλύτερη επικοινωνία. Ο σημερινός τρόπος εκπαίδευσης έχει αρνητικά και θετικά αποτελέσματα. Με το σημερινό σύστημα οι μαθητές καλλιεργούνται πνευματικά, αναπτύσσονται κοινωνικά μέσω του διαλόγου και έρχονται πιο κοντά με τους εκπαιδευτικούς. Η αρνητική πλευρά είναι, ότι οι μαθητές εκμεταλλεύονται την ελευθερία που τους δίνεται και οδηγούνται σε παραβατικές συμπεριφορές.
- Μαθήτρια 9^η A4: Η αυστηρότητα και η πειθαρχία χρειάζεται μερικές φορές, αρκεί να μην είναι υπερβολική. Στο σημερινό σχολείο δεν υπάρχει και πολύ αυστηρότητα. Οι μαθητές δεν παίρνουν στα σοβαρά τις αυστηρές παρατηρήσεις και τις τιμωρίες. Μπορώ να πω πως κάνουν πλάκα.
- Μαθήτρια 10^η A4: Η αυστηρότητα και η πειθαρχία είναι σωστή όταν δεν είναι υπερβολική. Η αλήθεια είναι ότι στο σημερινό σχολείο είναι ανύπαρκτα. Ούτε και αυτό είναι καλό γιατί έχει χαθεί ο σεβασμός προς τους μεγαλύτερους και προς το κτήριο που ονομάζεται σχολείο και μας φιλοξενεί.
- Μαθήτρια 11^η A4: Στο σημερινό σχολείο απαιτείται περισσότερη πειθαρχία και αυστηρότητα, γιατί τα σημερινά παιδιά έχουν ξεφύγει. Ένας από τους λόγους είναι ότι οι καθηγητές είναι πιο χαλαροί μαζί τους.
- Μαθήτρια 12^η A4: Η παλιά σχολική ζωή ήταν πολύ αυστηρή και σκληρή απέναντι στα παιδιά. Η αυστηρότητα στο σχολείο δε χρειάζεται. Όποιος θέλει μπορεί να κάνει την προσπάθειά του για την πρόοδο του. Δε χρειάζεται την αυστηρότητα και την πίεση των καθηγητών του.

ΜΑΘΗΤΡΙΕΣ ΚΑΙ ΔΑΣΚΑΛΟΣ στη διάρκεια του μαθήματος χημείας στα σχολεία της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας το 1912.

Όταν σχολιάζαμε τον επαγγελματικό προσανατολισμό και τα επαγγέλματα, παρατηρήσατε ότι οι νέοι σε πολύ μικρή ηλικία (από 16 χρονών) άρχιζαν να ακολουθούν κάποιο επάγγελμα ή να μαθαίνουν μια τέχνη. Συμβαίνει κάτι παρόμοιο στην εποχή μας; Πιστεύετε ότι έχετε την ωριμότητα να κάνετε αυτές τις επιλογές;

Απαντήσεις μαθητών

(Οι μαθητές σε ομάδες 2 ατόμων αφού συζητήσαν μεταξύ τους, σ' ένα κείμενο έδωσαν τις απαντήσεις).

- Μαθήτριες A2 : Στην εποχή μας αυτό δεν συμβαίνει γιατί τα παιδιά δεν έχουν την απαιτούμενη ωριμότητα. Είναι πολύ νωρίς στην ηλικία των 16 ετών να αποφασίζεις πιο επάγγελμα θα ακολουθήσεις. Δεν υπάρχει η γνώση και η ωριμότητα για τέτοιες αποφάσεις.
- Μαθητές A2: Μπορούν να γίνουν επιλογές επαγγελματικού προσανατολισμού στην ηλικία των 16 ετών. Όπως τότε η ανάγκη έσπρωχνε τους μαθητές στην εργασία, έτσι και σήμερα οι ανάγκες θα μας οδηγήσουν σε τέτοιες επιλογές. Απαραίτητη προϋπόθεση να υπάρχει η σοβαρότητα και η συναίσθηση της ευθύνης.
- Μαθήτριες A1: Εμείς νομίζουμε ότι σήμερα τα παιδιά δεν έχουν την ωριμότητα να πάρουν τόσο σημαντικές αποφάσεις σ' αυτή την ηλικία. Ίσως πριν από 100 χρόνια να ήταν πιο ώριμοι και πιο υπεύθυνοι οι νέοι. Ίσως οι συνθήκες της εποχής να τους έκαναν περισσότερο υπεύθυνους και σοβαρούς.
- Μαθήτρια του A2: Ίσως οι νέοι πριν 100 χρόνια να είχαν τα εφόδια και τη δύναμη να παίρνουν τόσο σημαντικές αποφάσεις στην ηλικία των 16 ετών. Σήμερα η νέα γενιά έχει αποπροσανατολιστεί και φταίει και το σύστημα γι' αυτό. Δεν ξέρει τι της γίνεται, πώς να πάρει αποφάσεις;
- Μαθήτριες του A2: Σήμερα τα παιδιά έχουν «ξεφύγει» κυρίως λόγω της χαλαρότητας που υπάρχει στο σχολείο. Έχουν αλλάξει τρόπο σκέψης και ο ένας επηρεάζεται από τον άλλον. Είναι μόδα η φασαρία και η φιγούρα. Πώς να υπάρχει ωριμότητα για σοβαρές αποφάσεις αν δεν υπάρχει σοβαρό κλίμα;
- Μαθητές A1: Στην εποχή μας δεν συμβαίνουν αυτά που γίνονταν πριν από 100 χρόνια. Τα παιδιά σήμερα δεν σταματούν το σχολείο από το Γυμνάσιο, αλλά συνεχίζουν στο Λύκειο. Στη συνέχεια ακολουθούν ότι ειδικότητα θέλουν, Είναι αδύνατο να αποφασίσεις το μελλοντικό σου επάγγελμα στην ηλικία των 16 χρονών. Στο σχολείο θα μας άρσει να αρχίζει αργότερα (για να ζυπνάμε πιο αργά) και να κάνουμε μάθημα λιγότερες ώρες.
- Μαθήτριες A1: Τα περισσότερα παιδιά της ηλικίας μας δεν νοιάζονται για τα οικονομικά των γονέων τους. Κυνηγούν τη διασκέδασή τους και τρέχουν πίσω από τις «γκόμενες». Με την οικονομική κρίση σε λίγο δεν θα υπάρχουν τα χρήματα για να βγαίνουν και να κάνουν τη ζωή που έμαθαν. Τότε αυτοί που δεν μελετούν θα αναγκαστούν να βρουν μια οποιαδήποτε δουλειά με πολύ μικρή αμοιβή, ενώ αυτοί που μελετούν θα σπουδάσουν και θα ακολουθήσουν το επάγγελμα που επιθυμούν. Σίγουρα θα έχουν καλύτερο μέλλον, καλύτερη δουλειά και η ζωή τους θα είναι πιο εύκολη.
- Μαθητής A4: Σήμερα οι νέοι επιλέγουν το επάγγελμά τους από μικρή ηλικία με βάση τον επαγγελματικό προσανατολισμό που τους δίνεται, αλλά και με την οικογενειακή καθοδήγηση. Κατά τη γνώμη μου είναι λάθος να καθορίζεται η επαγγελματική πορεία των νέων σε ηλικία κάτω των 18 ετών. Δεν υπάρχει η ωριμότητα και η εμπειρία για τέτοιες επιλογές.
- Μαθήτρια A4: Τα παιδιά στη σημερινή εποχή δεν έχουν την ωριμότητα που είχαν τα παιδιά περασμένων γενεών, λόγω των διαφορετικών συνθηκών ζωής.
- Μαθήτρια A4: Νομίζω ότι έχω την ωριμότητα να σκεφτώ και να προγραμματίσω τι θα κάνω στη ζωή μου. Δεν ισχύει όμως για όλους, είναι σπάνιο.
- Μαθήτρια A4: Άλλοι έφηβοι έχουν κατασταλάξει το τι θα κάνουν στο μέλλον, άλλοι όχι. Γνώμη μου είναι πως είναι κάπως νωρίς για αποφάσεις που θα επηρεάσουν όλη σου την υπόλοιπη ζωή.
- Μαθήτρια A4: Υπάρχουν παιδιά που δουλεύουν για τις δικές τους ανάγκες ή για να βοηθήσουν τις οικογένειές τους οικονομικά. Ορισμένοι μαθητές είναι ώριμοι και ελεύθεροι να διαλέξουν τι θέλουν να κάνουν στη ζωή τους.

Η προκήρυξη του 1905 των μαθητών του 1ου Γυμνασίου Χανίων

«Ίτε παῖδες Ἑλλήνων!
Λαέ της Κρήτης,

Ἦδη ὅτε το ωραῖον ὄνειρόν σου ἀπειλεῖ να ἀμαυρώσῃ ο ἀναρθώσκων μέλας καπνός εκ του πυρέσσοντος ἐγκεφάλου. Ἦδη ὅτε και η τελευταία ἀπέλιπῃ σε ἐλπίς και το σάβανον της Ἐλευθερίας περιτυλίγει σε, λαέ της Κρήτης, ἄλλο δεν σοι ἀπομένει ἀπό μίαν ἀπεγνωσμένην ἄμυναν, ἀπό μίαν ηρωικῆς ὀλοκαύτων.

Των δεσμών σου η ἄλυσις ἐχαλκεύθη, σιδηρούς δε κλισίους θα περισφιξει τον τράχηλόν σου μέχρι στραγγαλισμοῦ, εἴαν ἀφήσῃς να ἀπωλεσθῇ ο ὑπάρχων ἐτι χρόνος, εἴαν δεν πατάξῃς τον ἀπάνθρωπο καλκέα.

Ἀλλ' ἐκεῖς το σθένος. Ἐκεῖς ἀκόμη τον συναρπάζοντα Ἅγιον ἐνθουσιασμόν προ του ὁποίου οἱ ἀπελεύθεροι της Ἐυρωπαϊκῆς διπλωματίας θα ἀποπνιγῶσιν.

(ἀπό το σχολ. περιοδικό μαθητικό παλμοί)

Εἶσαι ἀντάξιος των πατέρων σου; Αἶμα ἑλληνικόν ρεῖει εἰς τα φλέβας σου; Ἀλλά τι στέκει; Μοιρολατρικῶς ποῖον προσμένεις; Ἐγέρθητι!

Ἐγέρθητι και μη ἐπιτρέψῃς την διάλυσιν ἐτι λαμπροτέρου μέλλοντος, την μετά της μητρὸς Ἑλλάδος Ἐνωσιν. Ἐγέρθητι Λαέ!

Ἐγέρθητι και μη ἐπιτρέψῃς την καταστρατήγησιν διαθήκης, η ὁποία συνετάχθη διὰ των ἀγώνων τῶσων και τῶσων γενεῶν και ἐγράφη με ποταμούς αἱμάτων. Ἐγέρθητι Κρήτη! Ἐγέρθητι πάνοπλος και φοβερά.

Ἐγέρθητι και ἐκμηδένισον τον κίνδυνον διὰ του θάρρους σου. Θα ἀποστραφῶσιν ἐντρομοὶ ὅσοι σε ἀτενίσωσιν.

Νυν υπέρ πάντων Ἀγῶν!»

Για την αντιγραφή

Στάθης Δασκαλάκης. Β1

(παρατήρηση: Θα προσέξατε ἴσως το ἐγέρθητι και πως χρησιμοποιείται)

ΟΙ ΣΕΛΙΔΕΣ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Ο Ε. Βενιζέλος νεαρός μαθητής

- Βαρδάκη Σταυρούλα. Εμένα αυτό που μου άρεσε από το μάθημα που έκαναν παλιά είναι ότι τα παιδιά μαθαίνανε για την Ιστορία του τόπου τους.
- Δρακάκη Ιωάννα. Αυτό που μου άρεσε είναι η διδασκαλία της εποχής εκείνης και ότι τα παιδιά σέβονταν τους δασκάλους τους. Δε μου άρεσαν οι τιμωρίες και οι περιορισμοί στην ώρα.
- Κασσελάκης Γιώργος. Μου άρεσαν οι τιμωρίες τα παλιά χρόνια και ειδικά το μουτζούρωμα. Δε μου άρεσαν οι περιορισμοί στην έξοδο.
- Κοντορίνης Αντώνης. Εμένα μου άρεσε που μαθαίνανε για την Ιστορία του τόπου μας και όλες αυτές οι τιμωρίες για να είμαστε πιο φρόνιμοι οι μαθητές. Το μόνο που δε μου άρεσε είναι ότι δε μπορούσαμε να είμαστε έξω από το σπίτι μας μετά το σχολείο.
- Λόγια Μπειγιε. Μου άρεσε ότι τα παιδιά μάθαιναν για τη Γεωγραφία και την Ιστορία τους τόπου τους.

- Μαράκης Χρήστος. Δε μου άρεσαν οι τιμωρίες και ο τρόπος που κάθονταν στα θρανία οι μαθητές.
- Μαράκης Εμμανουήλ. Εμένα μου άρεσαν όλα. Ότι μαθαίνανε και μάθαμε και εμείς για τη Κρήτη και τους Κρητικούς, ότι σηκωνάσατε όταν μπαίνει ο Καθηγητής στη τάξη. Επίσης μου άρεσε που υπήρχαν αυτές οι αυστηρές τιμωρίες, έτσι τα παιδιά το έπαιρναν στα σοβαρά όχι σαν σήμερα. Τέλος το μόνο που δε μου άρεσε είναι ότι έπρεπε να καθόμαστε με αυτόν το τρόπο γιατί είναι κουραστικά.

Ένας μαθητής το 1912 έγραφε στίχους:

(στιχούργημα αντιγραμμένο από τον Μ. Τριανταφυλλίδη, με την ορθογραφία του μαθητή)

**Α, δεν βαστό βαρέθηκα θα τα
/τινάξω κατο
θα ρίξω το βιβλίον μου στις
/θάλασσας τον πάτω
δεν υποφέρω τι μαμά προΐ
/ναμε ξυμνάϊ
και να με λέγη διάβασε και
/παΐνε στο σχολοίω
ακούσ' εκεί κατάστασις ακούσ
/κεϊ κακία,
Να με παραφορώνουνε σε
/τέτοια ηλικία.**

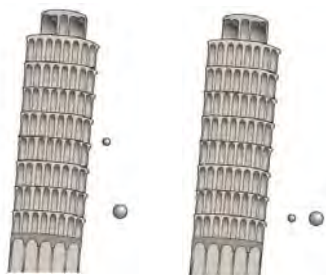
Μερικά συμπεράσματα, από τα μαθήματα της παλαιάς εποχής, των μαθητών του ΕΠΑΛ ΕΛ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ:

1. Το περιεχόμενο των μαθημάτων δεν ήταν πιο εύκολο από τα σημερινά, σε μερικά σημεία ειδικά η φυσική μας φάνηκε πιο δύσκολη. Τα σύμβολα ήταν διαφορετικά και αρκετοί συλλογισμοί ήταν περίπλοκοι. Αν μάλιστα σκεφτούμε ότι πέρασαν και 100 χρόνια, μας προξένησε μεγάλη εντύπωση! Στη χημεία του νερού το μάθημα ήταν πιο εύκολο απ' ότι η ελεύθερη πτώση στη φυσική, αλλά κουραστήκαμε και μειώθηκε η προσοχή μας.
2. Ο πολύ μεγάλος αριθμός μαθητών στην τάξη ήταν μια περίεργη εμπειρία. Σίγουρα τα πράγματα είναι πολύ καλύτερα σήμερα, απορούμε πως γινόταν το μάθημα με τόσα πολλά παιδιά. Μάλλον γι' αυτό θα υπήρχε πολύ αυστηρή πειθαρχία. Τάξη με περισσότερα από 20 παιδιά είναι δύσκολο να λειτουργήσει σωστά.
3. Οι ραβδισμοί που όριζε η καθηγήτρια και εκτελούσε ο παιδονόμος, μπορεί να είχαν πλάκα στην αρχή, αλλά επειδή χτυπούσε στ' αλήθεια, γι' αυτούς που τις άρπαζαν δεν είχε καθόλου πλάκα. Τα χέρια τους κοκκίνισαν και έτσουζαν. Τέτοια πειθαρχία και τέτοιες ποινές μας φαίνονται σήμερα αδιανόητες και φυσικά απαράδεκτες.
4. Ο επιθεωρητής δεν μας ενόχλησε. Ρώτησε μερικά πράγματα. Άλλα ξέραμε να απαντήσουμε άλλα όχι. Βαθμολογούσε τις καθηγήτριες που έκαναν το μάθημα. Δεν μας είπαν τι βαθμό τους έβαλε, αν και νομίζουμε ότι πρέπει να πήραν καλό βαθμό γιατί προσάθησαν πολύ.. Δεν καταλάβαμε τι χρειάζεται ο επιθεωρητής. Αφού δεν προσφέρει τίποτα τι τον ήθελαν; Δεν χρειαζόμαστε βαθμολογητές, ενδιαφέροντα μαθήματα χρειαζόμαστε. Αυτό μας έλειπε να φέρουν και αστυνομικό μέσα στη τάξη ή σεκιούριτι!
5. Αν σκεφθεί κανείς τις κατά πολύ χειρότερες συνθήκες τις εποχής και ότι ορισμένα παιδιά τα κατάφεραν και προόδεψαν, αυτό πράγματι προκαλεί θαυμασμό! Ίσως τότε να είχαν μεγαλύτερη θέληση να πετύχουν. Εμείς σήμερα είμαστε μπερδεμένοι και δεν ξέρουμε που βαδίζουμε. Η ανεργία φοβίζει και τους μαθητές που προσπαθούν και τους τεμπέληδες. Δεν υπάρχουν κίνητρα να προσπαθήσουμε. Απλά θέλουμε να τελειώσουμε το σχολείο.

Δίδαξαν: Φυσική, η Αναστασάκη Όλγα
Χημεία, η Αρετάκη Ελένη

Επιθεωρητής: Μπλαζάκης Νίκος

Παιδονόμος: Μπεχτισούδης Δημήτρης

Εισήγηση μαθήτριας του ΕΠΑΛ στο μαθητικό συνέδριο για τα 100 χρόνια της ένωσης της Κρήτης με την Ελλάδα.

Αγαπητοί σύνεδροι και παρατηρητές του συνεδρίου μας

Ένα από τα βασικά ερωτήματα που μας απασχόλησε και θα θέλαμε να το θέσουμε στο συνέδριο μας είναι « πού οφείλονται τα υψηλά ποσοστά φοίτησης των Κρητών μαθητών αμέσως μετά την ανακύρξη της Αυτονομίας το 1898»; Πώς ερμηνεύεται μέσα σε συνθήκες φτώχειας, πολέμων, σκληρής κατοχής, τα ποσοστά φοίτησης μέσα σε δύο χρόνια να είναι παραπλήσια μεγάλων Ευρωπαϊκών χωρών;

Μέσα από την εφημερίδα του σχολείου μας εντοπίσαμε ορισμένους λόγους που επιγραμματικά αναφέρουμε:

1. Τα «κολλυβογράμματα» που κρυφά δίδασκαν οι μοναχοί μέσα από τα ιερά βιβλία της εκκλησίας δημιούργησαν τη βάση, αφού ένα μέρος των παιδιών μάθαινε ανάγνωση.
2. Το 1878 με τη «Σύμβαση της Χαλέπας» επετράπη η έκδοση εφημερίδων και εντύπων και δόθηκε έμφαση στα γράμματα. Το γεγονός αυτό θα επηρέασε ένα μέρος του πληθυσμού να ασχοληθεί με τη μόρφωση.
3. Ο πρώτος νόμος για την εκπαίδευση 82/1899, η χρηματοδότηση της Κρητικής πολιτείας (14% των δημοσίων εσόδων για την εκπαίδευση) και η πίεση που ασκούσε η πολιτεία να στείλουν οι γονείς τα παιδιά τους στα σχολεία, ίσως έπαιξε ένα σημαντικό ρόλο.
4. Οι ηρωικές προσπάθειες των δασκάλων της εποχής. Οι δάσκαλοι δίδασκαν από το πρωί μέχρι το μεσημέρι όλα τα μαθήματα στο ένα σχολείο και το απόγευμα μετακινούνταν με τα πόδια χειμώνα – καλοκαίρι και δίδασκαν σ' ένα δεύτερο. Μάθαιναν γράμματα σε 80 – 100 παιδιά στο ένα σχολείο και σε 70 – 80 στο άλλο. Έπρεπε να γράφουν βιβλία ύλης, ποινολόγια, απουσίες και να έχει πάνω από το κεφάλι τους και την απειλή του επιθεωρητή. Όλα αυτά με αμοιβή 35 ως 100 δραχμές. Ο τόπος αυτός οφείλει πολλά σ' αυτούς του ανθρώπους. Προτείνουμε στους μαθητές να δραστηριοποιηθούμε ώστε στο Δήμο Χανίων να στηθεί ένα μνημείο αφιερωμένο στον ανώνυμο εκπαιδευτικό. Νομίζω πως είναι χρέος μας.
5. Αυτά διαβάσαμε αλλά δεν νομίζουμε ότι είναι αρκετά να απαντήσουμε στο ερώτημα που τέθηκε. Λείπει κάτι σημαντικό απ' όλα αυτά. Ποιό; Μα ο μαθητής. Γνωρίζουμε πολύ καλά, από την εμπειρία μας, πως όταν δε θέλουμε να μάθουμε δύσκολα μπορεί κανείς να μας πείσει. Χτυπιούνται οι φιλότιμοι εκπαιδευτικοί αλλά εμείς χαμπάρι. Άρα πρέπει να υπήρχε και η θέληση των μαθητών για να μάθουν. Δεν ξέρουμε αν η προοπτική ενός καλύτερου μέλλοντος τους έδινε την απαραίτητη ώθηση, αλλά τι μέλλον είχε στο νου του ο γέρο βοσκός που ήξερε την Ερωτόκριτο απ' έξω; Ποιό το όφελος να ξέρει ο γεωργός τις μαντινάδες για τα κατορθώματα του Δασκαλογιάννη; Αναφέρει ο ανταποκριτής Hillary Skinner στο βιβλίο του «Roughing it in Crete 1868»- ο Νικόλας (Σφακιανός) γνώριζε να επισκευάζει υποδήματα, να κόβει και να ράβει ενδύματα, να διηγείται μύθους τερατώδεις για συμβάντα σε ξηρά και σε θάλασσα. Το βράδυ σ' ένα κύκλο γύρω από τη φωτιά ή διάβαζε μεγαλόφωνα ή απήγγελε ολόκληρα τμήματα της Ιλιάδας...». Αλήθεια εσείς ξέρετε κάποιο ποίημα απ' έξω; Εγώ δε μπορώ να θυμηθώ κανένα. Μήπως η προσάθεια για μόρφωση ήταν χαρακτηριστικό του τόπου μας, του λαού μας, της ιστορίας μας και στο πέρασμα του χρόνου άρχισε να εκφυλίζεται; Μήπως επικράτησαν οι λεγόμενες χρήσιμες γνώσεις και ποιες είναι οι άχρηστες; Η ποίηση, το τραγούδι, οι ιστορίες των παππούδων μας, η φιλοσοφία, το εξωσχολικό βιβλίο; Ας προβληματιστεί ο καθένας μας. Οι εποχές γίνονται και πάλι πολύ δύσκολες.

Σας ευχαριστώ.

Εισήγηση μαθητή του ΕΠΑΛ στο μαθητικό συνέδριο για τα 100 χρόνια της ένωσης της Κρήτης με την Ελλάδα.

Αγαπητοί σύνεδροι και παρατηρητές του συνεδρίου μας

Με βάση τα στοιχεία του 1905 όπως βλέπετε παρακάτω δημιουργούνται ορισμένα ζητήματα:

Οι δημόσιοι υπάλληλοι στην Ελλάδα ήταν, το 2008, 1.022.000 (εργαζόμενοι στον δημόσιο τομέα, στο σύνολό τους - στενού και ευρύτερου, μόνιμοι, με σύμβαση ορισμένου και αορίστου χρόνου, με σχέση ιδιωτικού και δημοσίου δικαίου, σε θέσεις οργανικές και μη, σε Υπουργεία, ΔΕΚΟ, ΟΤΑ, δημόσιες υπηρεσίες, σχολεία, νοσοκομεία, κλπ) σε σύνολο 4.582.500 εργαζομένων (σε ιδιωτικό και δημόσιο τομέα). Αυτό μας κάνει το 22% επί του συνόλου των εργαζομένων. Προφανώς με την οικονομική κρίση οι αριθμοί είναι τελείως διαφορετικοί. Το 1905 στην αυτόνομη Κρήτη ήταν το 10% όχι του συνόλου των εργαζομένων, αλλά των εγγράμματων ανδρών.

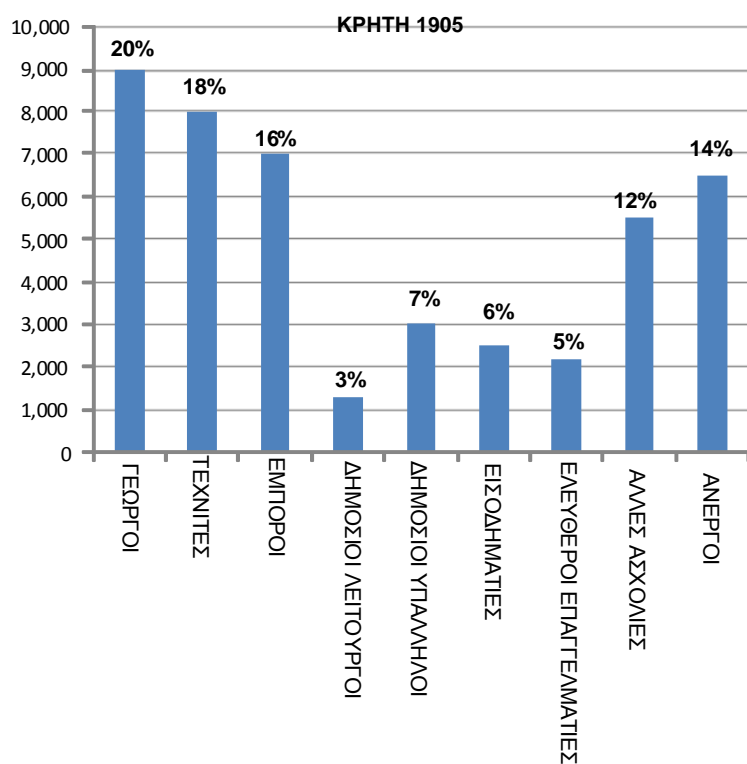
Στη μελέτη του κ. Γιάνναρη επισημαίνεται ότι εγγράμματοι άνδρες επιδιώκουν μια πιο άνετη ασχολία ή θέση (θεσισκόποι ή θεσιθήρες). Σ' αυτούς πρέπει να προστεθεί και ένα πλήθος από αγράμματους που επιδιώκουν θέση χωροφύλακα, τελωνοφύλακα ή θέση δημοτικού υπαλλήλου. Χαρακτηρίζονται ως «υπαλληλίσκοι ή μικροί μισοθαρχίδαι». Οι αριθμοί δείχνουν πως έστω και μετά από ένα αιώνα μάλλον τα κατάφεραν. Πέρασαν τόσα χρόνια από τότε και η νοοτροπία του «μισοθαρχίδη» φαίνεται να είναι αρκετά ισχυρή. Αν παραδεχθούμε πως άλλαξαν τόσα, ο προσανατολισμός αυτός γιατί έμεινε ίδιος;

Εμείς σαν μαθητές των ΕΠΑΛ έχουμε άλλο προσανατολισμό. Θέλουμε να μάθουμε μια τέχνη, ένα επάγγελμα. Το πετυχαίνουμε όμως σήμερα στα σχολεία που φοιτούμε; Έχουμε τα προσόντα με τα εφόδια που αποκτούμε στα ΕΠΑΛ να διεκδικήσουμε θέσεις εργασίας; Τελειώνοντας τις ειδικότητες που σπουδάζουμε μπορούμε να εξασκήσουμε με επιτυχία το επάγγελμά μας;

Οι απαντήσεις στα παραπάνω ερωτήματα δεν είναι αισιόδοξες. Χρειαζόμαστε μια πιο αποτελεσματική και ουσιαστική τεχνική εκπαίδευση. Πρέπει να τη διεκδικήσουμε, διαφορετικά μας περιμένει η ανεργία ή στην καλύτερη περίπτωση ο δίσκος του σερβιτόρου και το ντελίβερι. Δεν μπορούμε να μαντέψουμε αν η οικονομική κρίση θα εξοντώσει τον «μισοθαρχίδη» αν και η ιστορία δείχνει ότι είναι ανθεκτικό είδος, εμείς όμως πρέπει να διεκδικήσουμε και να εργαστούμε για να αποκτήσουμε αξιοπρεπείς θέσεις εργασίας στο αντικείμενο των σπουδών μας.

Σας ευχαριστώ

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΜΟΡΦΩΜΕΝΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Κ. ΣΤΡΑΤΟΓΙΑΝΝΗΣ

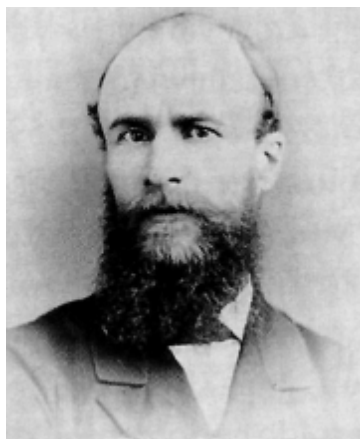
Ἄπελπισία! Αἴσθημα οὐδέν, οὐδέν γενναῖον
θερμαίνει τόσα ἄνδρα τῆς ἐποχῆς μας στίθη.
Ἡ γεννεά μας, γεννεά φλυάρων καὶ πυγμαίων
Ἐπὶ τῆς ἱστορίας μας τῆς ἱερᾶς ἐχύθη
Ὡς ρυπός, στίγμα μελανὸν ἀδίκως ἀσχημίζον
Ἄκτινοβόλον ποίημα τὸν οὐρανὸν ἀξίζον.

ΜΙΑ ΑΠΟΤΥΧΗΜΕΝΗ ΑΠΟΠΕΙΡΑ ...

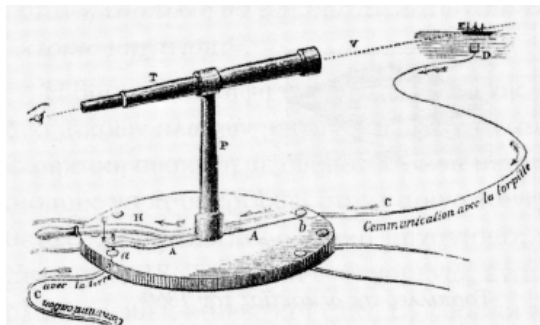
Η απάντησή μας στο συνάδελφο μαθηματικό από το Ρέθυμνο στην ερώτησή του (μέσω της συμβούλου κ. Καλαθάκη) για την αποτυχημένη προσπάθεια ανατίναξης Τουρκικού πλοίου στα Σφακιά το 1867.

Ο ηλεκτρισμός δεν στάθηκε ικανός να βοηθήσει την Κρητική επανάσταση του 1866-1869.

Το 1867 μια ετερόκλητη ομάδα εμφανίστηκε στη Χώρα Σφακιών. Αποτελούνταν από 7 άνδρες : τρεις Γάλλοι, ένας Βρετανός, ένας Ούγγρος και δύο Έλληνες. Επικεφαλής της ομάδας ήταν ο Γάλλος Gustave Flourens (εικόνα) συγγραφέας, μαχόμενος δημοσιογράφος και μελλοντικός στρατηγός της παρισινής Κομμούνας. Οι ξένοι είχαν κατέβει στο νησί σαν εθελοντές στην υπηρεσία του Κρητικού λαού. Ήταν περίοδος που οι Κρήτες περνούσαν πολύ δύσκολα και η ομάδα έψαχνε να βρει πλοίο για να μεταβεί στην Αθήνα προκειμένου να ενημερώσουν για την άμεση ανάγκη ανεφοδιασμού του νησιού με τρόφιμα και πολεμοφόδια. Ο Φλουράνς ήταν φιλλέληνας και προσπαθούσε να πείσει ανθρώπους με επιρροή, όπως ο Βκτωρ Ουγκώ, να στηρίξουν την Κρητική εξέγερση.

Έκπληκτοι ενημερώθηκαν πως στα Σφακιά βρίσκονταν ένας Αμερικανός ο Sidney de Kay πρώην ταγματάρχης των Βορείων στον Αμερικανικό εμφύλιο πόλεμο, που συνοδευόταν από τον Ελληνοαμερικανό Δ. Ροδοκανάκη (υπηρέτησε στο Αμερικανικό ναυτικό). Στόχος των δύο ανδρών ήταν να χρησιμοποιήσουν ένα εκρηκτικό μηχανισμό (την ονόμαζαν τορπίλη) για να ανατινάξουν μια τουρκική φρεγάδα. Οι ονομαζόμενες «τορπίλες» είχαν παραληφθεί από την Αγγλία, ανήκαν «στην υπερ των Κρητών Επιτροπή των Αθηνών» και ήταν αποθηκευμένες στη Σύρο.

Ο εκρηκτικός μηχανισμός (η ονομαζόμενη τορπίλη) βρισκόταν στο σημείο D και συνδέονταν με κύκλωμα A μέσω καλωδίου C. Όταν ο χειριστής έβλεπε με το τηλεσκόπιο το πλοίο-στόχο έκλεινε το ηλεκτρικό κύκλωμα με το διακόπτη H προκαλούσαν ηλεκτρικός σπινθήρας και γινόταν η έκρηξη.

Ο Αμερικανός επέλεξε ως στόχο μια ατμοκίνητη φρεγάτα που συμμετείχε στο ναυτικό αποκλεισμό της Κρήτης και ήταν αγκυροβολημένη στο λιμάνι του Λουτρού. Ο κόσμος αντιλήφθηκε την προσπάθεια ανατίναξης και κατέβηκαν στην παραλία για να δουν τι θα συμβεί. Έγιναν τρεις προσπάθειες ανατίναξης. Στην πρώτη ένας ντόπιος δύτες προσπάθησε να προσκολλήσει την «τορπίλη», έγινε όμως αντιληπτός από το σκοπό του καταστρώματος και εγκατέλειψε. Στη δεύτερη προσπάθεια η «τορπίλη» δέθηκε στη μέση ενός μεγάλου σχοινού οι δύο άκρες του οποίου σύρονταν από ένα καϊκι και μία άκατο. Τα δύο πλοία θα περνούσαν το ένα από αριστερά και το άλλο από δεξιά του Τουρκικού πλοίου και μόλις η τορπίλη βρισκόταν κάτω από το πλοίο θα πυροδοτούνταν από την ακτή. Δυστυχώς και πάλι έγινε αντιληπτοί και το σχέδιο ναυάγησε. Η φρεγάτα μετακινήθηκε αφήνοντας την άγκυρα με το σημαντήρα. Στην τρίτη προσπάθεια τοποθέτησαν τον εκρηκτικό μηχανισμό στην άγκυρα. Όταν το τουρκικό πλοίο επέτρεψε για να μαζέψει την άγκυρα και την έσυρε πάνω στο πλοίο έγινε η πυροδότηση αλλά δυστυχώς τα εκρηκτικά δεν εξεράγησαν. Η εξήγηση που δόθηκε ήταν πως είχε φθαρεί το καλώδιο και επομένως δε λειτούργησε το κύκλωμα πυροδότησης (περιοδικό Νέαρχος τεύχος 27, 2003, αναφορά στη βιβλιογραφία)

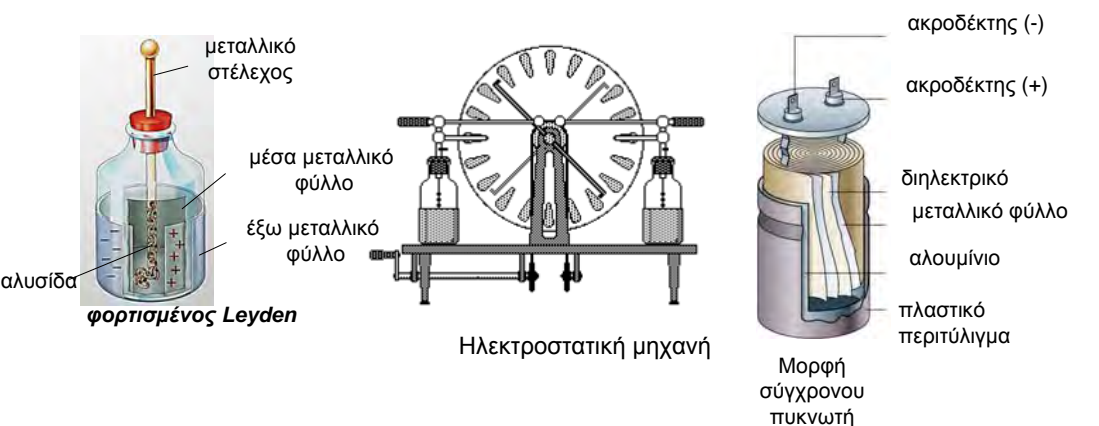
ΠΩΣ ΓΙΝΟΤΑΝ Η ΠΥΡΟΔΟΤΗΣΗ ΤΩΝ ΕΚΡΗΚΤΙΚΩΝ ΕΚΕΙΝΗ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ;

Ο πρώτος πυκνωτής (Leyden)

Κατά τη γνώμη των μελετητών (;) χρησιμοποιούσαν μια συστοιχεία πυκνωτών της εποχής (πυκνωτές Leyden). Η εκφόρτιση των πυκνωτών (κλείνοντας το κύκλωμα με το διακόπτη) δημιουργούσε ηλεκτρικό σπινθήρα που πυροδοτούσε το εκρηκτικό (υποθέτουμε πυρίτιδα). Η γνώμη τους στηρίζονταν στην περιγραφή του Βρετανού στρατιωτικού ανταποκριτή Hilary Skinner ο οποίος περιέγραφε: «Η συσκευή αποτελείται από ηλεκτρική λάγνη η οποία συνδέεται με το Τορπεδο (τορπίλη)....Μελετώντας τα βιβλία φυσικής της περιόδου παρόμοια αναφορά βρισκόμαστε και στο βιβλίο (σελ. 251) του Τιμ. Αργυρόπουλου το 1899 «αν διαβιβάσουμε ηλεκτρικό σπινθήρα λουγδουνικής λαγνής ή συστοιχίας σε πυρίτιδα ή άλλων εύφλεκτων μιγμάτων, τα μίγματα αυτά αναφλέγονται. Χρήση αυτής της διαδικασίας γίνεται για ανάφλεξη εκρηκτικών υλών στους υπόνομους ή στις υποβρύχιες τορπίλες».

Στο ΕΚΦΕ Χανίων κατασκευάστηκε μια μικρή συστοιχία από πυκνωτές Leyden, φορτίστηκαν με την ηλεκτροστατική μηχανή και κλείνοντας το κύκλωμα εκφόρτισης παράγεται ο απαραίτητος ηλεκτρικός σπινθήρας για την πυροδότηση των εκρηκτικών. Δείτε την επίδειξη στο μαθητικό συνέδριο για τα 100 χρόνια της ένωσης της Κρήτης με την Ελλάδα.

Παρά την αποτυχία της απόπειρας (την πλήρωσαν οι Σφακιανοί με μερικούς κανονιοβολισμούς) η όλη επιχείρηση ανησυχίασε του Τούρκου για δύο κυρίως λόγους: (α) φάνηκε ότι οι Έλληνες έχουν ή μπορούν να προμηθευτούν σύγχρονα όπλα και (β) υπήρχε ανάμιξη Αμερικανών στις Ελληνοτουρκικές συγκρούσεις.

ΕΞΕΤΑΖΟΝΤΑΣ ΤΙΣ ΠΗΓΕΣ

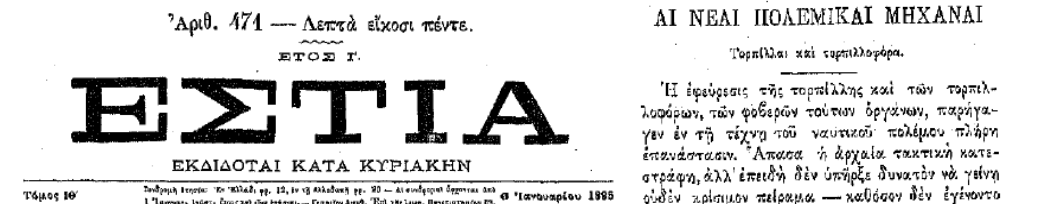
There was Monsieur Gustave Flourens an enthusiastic Philhellene whose writings had done much to make known the wrongs of Crete There was the jovial light hearted Jules Anemos also a Frenchman though his name might seem to be Greek and Monsieur Poinsot another Frenchman who had arrived in the island in command of some fifty foreign volunteers MM Flourens Anemos and Poinsot were all by this time experienced Cretans They had spent the dreary winter at Omalo

CHAPTER XXII AMERICAN VOLUNTEERS
(Στο κεφάλαιο αυτό αναφέρεται το γεγονός της αποτυχημένης απόπειρας που αναφέραμε).

Rhodokanaki an American citizen of Greek origin had served in the Federal navy during the great civil war Mr De Kay had been a major in the Federal cavalry and had also taken part in the late American struggle ...

Εντοπίσαμε τις περιγραφές του Skinner στο παραπάνω σύγγραμμά του για το γεγονός, όχι όμως και την περιγραφή κάποιων τεχνικών στοιχείων του εκρηκτικού μηχανισμού. Οι πληροφορίες αυτές δεν υπάρχουν ούτε στη μετάφραση του βιβλίου του στα ελληνικά «Σκληραγωγία εν Κρήτη κατά το 1867» από τον Θ.Γ. Δίξωνα (Εθνικό τυπογραφείο 1868)

Στα Χανιώτικα Νέα (14-7-2012) γράφει ο Γ.Π. Εκκεκάκης για το ρόλο του Λ. Ροδοκανάκη στον εφοδιασμό των επαναστατημένων Κρητών με όπλα υψηλής τεχνολογίας. Για το συγκεκριμένο γεγονός γίνεται αναφορά στο ημερολόγιο του περιηγητή Edwards Postlethwaite (μετάφραση Λ. Εκκεκάκη) « καθώς προχωρούσαμε συναντήσαμε τον Captain (ψευδώνυμο) που ήταν Έλληνας την καταγωγή, κάτοικος Αμερικής. Τύχαινε εκείνη τη στιγμή να υπάρχει στ' ανοικτά μια τούρκικη φρεγάτα και σκόπευε να την καταστρέψει με τορπίλη. Εμείς φυσικά δεν μπορούσαμε να μείνομε για να παρακολουθήσομε την έκβαση της επιχείρησις κι έτσι, αφού ανταλλάξαμε φιλικούς αποχαιρετισμούς, συνεχίσαμε το δρόμο μας για το χωριό Ανώπολη»...

Άρθρο στην Εστία το 1885 του Ν.Κ. Γουλίνη (λοχαγού του πυροβολικού) «Τορπίλλαι και Τορπιλλοβόλα»

Διαβάζοντας το άρθρο της Εστίας διαπιστώσαμε ότι δεν έχει καμμία σχέση με το γεγονός της απόπειρας στα Σφακιά, αναφέρεται σε μια τελείως διαφορετική τεχνική τορπιλισμού. Δεν έχει σχέση μ' αυτό που ονομάζεται «ηλεκτρική τορπίλη».

Ο Φλωράνς βρισκόταν προσωρινά στην Αθήνα, όπου σε λίγο έφθασαν οι φήμες μιας επικείμενης επανάστασης των Κρητών κατά των Οθωμανών. Στις 25 Μαρτίου 1866 πραγματοποιήθηκε στα Προπύλαια του Πανεπιστημίου της Αθήνας μία μεγάλη και δυναμική διαδήλωση αλληλεγγύης προς τους Κρήτες, η οποία πολύ γρήγορα κατέληξε σε συγκρούσεις με την αστυνομία. Ανάμεσα στους συλληφθέντες κατά τα επεισόδια εκείνης της ημέρας ήταν και ο Γκουστάβ. Υπερασπίστηκε τον δικώκομο από τους ορθόδοξους θεοκράτες 30χρονο τότε συγγραφέα Εμμανουήλ Ροΐδη (1836 - 1904) για το βιβλίο

του «Η Πάπισσα Ιωάννα» με άρθρο του στην γαλλόφωνη εφημερίδα «L' independance Hellenique» της 3ης Απριλίου 1866. Στην Κρήτη εντάχθηκε στους επαναστατικούς κύκλους του νησιού, όπου ήδη συμμετείχαν αρκετοί ξένοι, κυρίως γαριβαλδικοί Ιταλοί και ευρωπαίοι σοσιαλιστές και αναρχικοί από διάφορες χώρες, καθώς και 100 περίπου εθελοντές από την Πάτρα με επικεφαλής τον Δήμο Σκαλτσογιάννη. Πήρε τον βαθμό του λοχαγού και αργότερα, το καλοκαίρι του 1868, η «Εθνοσυνέλευση της Κρήτης», που ήδη του είχε χορηγήσει τιμητική ιθαγένεια, τον όρισε επίσημο πρέσβη της απέναντι στο βασίλειο της Ελλάδος. Ζήτησε με τηλεγραφήματά του από την Γαλλική κυβέρνηση την προάσπιση των εθνικών δικαιωμάτων των Κρητών και έφυγε για την Αθήνα, προκειμένου να συνομιλήσει με τον μονάρχη, ο οποίος όμως όχι μόνον δεν τον δέχθηκε, αλλά διέταξε επιπλέον την σύλληψή του, ενώ ο πρέσβης της Γαλλίας ζητούσε και την απέλασή του. Μετά από διαδηλώσεις συμπαραστάσεως από δημοκράτες και ριζοσπάστες, όπως λ.χ. ο βουλευτής Ρόκκος Χοϊδάς, αφέθηκε ελεύθερος, όμως μετά από λίγο συνελήφθη ξανά με αίτηση του πρέσβη της Γαλλίας και απελάθηκε στην Μασσαλία.

Ο Γάλλος εθελοντής που αναφέρεται με το όνομα Jules Anemos, στην περιγραφή του Skinner, αποδείχθηκε (Καλλιβρετάκης Λ) πράκτορας της Γαλλικής κυβέρνησης με το όνομα Jules Ballot και έγραψε βιβλίο με επιχειρήματα υπέρ της αναγκαιότητας της τουρκικής κατοχής της Κρήτης.

Σημειώστε μια περιεργή σύμπτωση! Την ίδια χρονιά δηλ. το 1867 ο Άλφρεντ Μπέρναντ Νόμπελ εφηύρε τη δυναμίτιδα. Τελειοποίησε τον τρόπο παρασκευής της νιτρογλυκερίνης και ίδρυσε εργοστάσιο παραγωγής της σε μεγάλες ποσότητες. Το 1873 εγκαταστάθηκε στο Παρίσι, όπου εφηύρε την νεοδυναμίτιδα ή ζελατοδυναμίτιδα (1875) και την πολεμική άκαπνη πυρίτιδα (βαλλιστίτιδα, 1888). Από τα κέρδη των επιχειρήσεών του προέρχονται τα χρηματικά ποσά των βραβείων Νόμπελ.

Παρατηρήσεις:

Με δεδομένο ότι την εποχή εκείνη είχαν κατασκευαστεί στήλες του βόλτα αρκετά ισχυρές για να προκαλέσουν πυροδότηση και την άγνοιά μας (μέχρι στιγμής) για το καλώδιο που χρησιμοποίησαν, διατηρούμε ορισμένες επιφυλάξεις ως προς την εγκυρότητα της περιγραφής του Skinner (δεν ήταν γνώστης σχετικής επιστήμης). Τα γραφόμενα του Αργυρόπουλου διασταυρωμένα είναι ακριβή, αλλά δεν αναφέρονται στο συγκεκριμένο περιστατικό. Αν το σχήμα είναι έγκυρο τότε το εκρηκτικό δεν μπορεί να ήταν πυρίτιδα, γιατί απαιτείται μεγάλη ποσότητα. Θα έπρεπε να είναι όπως το σχέδιο του 1861. Αντίθετα το σχήμα παραπέμπει σε παρόμοια πειράματα που έγιναν για τη σταθεροποίηση της νιτρογλυκερίνης σε νάρκες από την οικογένεια Νόμπελ (και άλλους). Αποτελεί αντικείμενο έρευνας, της εφημερίδας μας, πως βρέθηκε το υλικό στη Σύρο και απο που το προμηθεύτηκε η «υπερ των Κρητών επιτροπή των Αθηνών». Έχουμε την υπόνοια ότι επρόκειτο για άχρηστο πολεμικό υλικό.

Σχέδιο τορπίλας του 1861 χρησιμοποιήθηκε στο Αμερικανικό εμφύλιο

Πειραματική επίδειξη υποβρύχιων ναρκών από τη βιομηχανία των Νόμπελ που κατέληξαν σε αποτυχία.

